

Országos Polgárőr Szövetség

SZOLGÁLATI SZABÁLYZATA

2017.

ELFOGADVA:

AZ OPSZ 2012. MÁRCIUS 23. NAPJÁN TARTOTT ELNÖKSÉGI ÜLÉSÉN HOZOTT,
ELN/ 6/2012. SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL

MÓDOSÍTVA:

AZ OPSZ 2016. FEBRUÁR 19. NAPJÁN TARTOTT ELNÖKSÉGI ÜLÉSÉN HOZOTT,
ELN/ 21/2016. SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL, VALAMINT
AZ OPSZ 2017. NOVEMBER 24. NAPJÁN TARTOTT ELNÖKSÉGI ÜLÉSÉN HOZOTT,
ELN/ 136/2017. SZÁMÚ HATÁROZATÁVAL.

AZ ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK

ELN/6/2012. számú határozata az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata kiadásáról

Az Országos Polgárőr Szövetség Elnöksége a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pöt.) 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a polgárőri szolgálat ellátásának rendjével kapcsolatos részletes szabályok megállapítása érdekében az alábbi határozatot hozta:

1. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: szabályzat) a határozat melléklete tartalmazza.
2. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát együtt kell kezelni és alkalmazni az Országos Polgárőr Szövetség Alapszabályával, valamint az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzatával.
3. A szabályzatban foglaltak oktatását minden területi (megyei és budapesti) polgárőr szövetség és polgárőr egyesület 2012. december 31-ig szervezze meg és hajtsa végre.
4. Ez a határozat 2012. július 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Országos Polgárőr Szövetség elnökségének 2009. szeptember 25-én az ELN/40/2009. számú határozatával elfogadott Polgárőrség Szolgálati Kézikönyve.

Dr. Túrós András sk.
OPSZ elnöke

AZ ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK

ELN/21/2016. számú határozata az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata módosításáról

Az Országos Polgárőr Szövetség Elnöksége a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pötv.) 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a polgárőri szolgálat ellátásának rendjével kapcsolatos részletes szabályok megállapítása érdekében hozott, ELN/ 6/2012. számú határozatával kiadott Országos Polgárőr Szövetség **SZOLGÁLATI SZABÁLYZATÁT** – figyelemmel a 2015. évi LVIII. törvénnyel módosított Pötv. új rendelkezéseire és a szolgálatellátást érintő, időszerű változásokra – az alábbi határozattal **módosította és egységes szerkezetbe foglalta:**

1. Az Országos Polgárőr Szövetség módosított Szolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: szabályzat) a határozat melléklete tartalmazza.
2. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát együtt kell kezelni és alkalmazni az Országos Polgárőr Szövetség Alapszabályával, valamint az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzatával.
3. A szabályzatban foglaltak oktatását minden területi (megyei és budapesti) polgárőr szövetség és polgárőr egyesület 2016. december 31-ig szervezze meg és hajtsa végre.
4. Ez a határozat 2016. április 1-én lép hatályba.

Dr. Túrós András sk.
OPSZ elnöke

AZ ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGÉNEK

ELN/136/2017. számú határozata az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata módosításáról

Az Országos Polgárőr Szövetség Elnöksége a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pöt.v.) 10. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a polgárőri szolgálat ellátásának rendjével kapcsolatos részletes szabályok megállapítása érdekében hozott, ELN/ 6/2012. számú határozatával kiadott, az ELN/21/2016. számú határozatával módosított Országos Polgárőr Szövetség **SZOLGÁLATI SZABÁLYZATÁT** az alábbi határozattal **módosította és egységes szerkezetbe foglalta**:

1. Az Országos Polgárőr Szövetség módosított Szolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: szabályzat) a határozat melléklete tartalmazza.
2. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatát együtt kell kezelni és alkalmazni az Országos Polgárőr Szövetség Alapszabályával, valamint az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzatával.
3. A szabályzatban foglaltak oktatását minden területi (megyei és budapesti) polgárőr szövetség és polgárőr egyesület 2017. december 31-ig szervezze meg és hajtsa végre.
4. Ez a határozat 2017. november 24-én lép hatályba.

Dr. Túrós András sk.
OPSZ elnök

**ORSZÁGOS POLGÁRŐR SZÖVETSÉG
SZOLGÁLATI SZABÁLYZATA**

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatának (a továbbiakban: szabályzat) hatálya az Országos Polgárőr Szövetségre, a területi (megyei és a budapesti) polgárőr szövetségekre, a polgárőr egyesületekre (a továbbiakban: polgárőr szervezet) és azok tagjaira terjed ki.
2. A szabályzat a polgárőr szervezetek tevékenységi körébe tartozó, az állampolgárok közösségei által vállalt feladatok ellátásának egységes rendjét határozza meg annak érdekében, hogy a polgárőrök szolgálat közbeni tevékenysége megfeleljen a törvényességnek, a vonatkozó jogszabályok előírásainak, az emberi jogok tiszteletben tartásának és a polgárőrség alapvető céljainak.
3. A polgárőr a Pötv.-ben meghatározott feladatok ellátásával kapcsolatban közfeladatnak minősülő tevékenysége során a közfeladatot ellátó személyre, a közbiztonság fenntartását hivatásszerűen végző szerv (rendvédelmi szervek) tagjának jogszerű intézkedéséhez nyújtott segítségére során és azzal összefüggésben a hivatalos személy támogatására vonatkozó jogi védelemben részesül. A fokozott büntetőjogi védelem a közfeladatot ellátó polgárőr támogatására, vagy védelmére kelt személyt is megilleti.
4. A polgárőr szervezetek a működési területükön illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal a Pötv.-ben meghatározottak szerinti tartalommal együttműködési megállapodásokat kötnek. A Pötv.-ben meghatározott további szervekkel, hatóságokkal, egyesületekkel, személyekkel, szükség esetén más, a tevékenységi körükhöz kapcsolható egyéb személyekkel és szervezetekkel együttműködési megállapodásokat köthetnek.
5. Az együttműködő szervekkel történő közös feladat-, vagy szolgálatellátás esetén a polgárőr tevékenysége különösen a felvilágosítás, tájékoztatás adására, meghatározott események helyszínén való tartózkodásra, ott a rend fenntartásában való közreműködésre, objektum, közterület vagy esemény megfigyelésére, továbbá az eljáró szerv tevékenységének támogatására és segítésére terjedhet ki.
6. A Pötv. alapján a polgárőrök tevékenységük ellátása során hatósági jogkörrel nem rendelkeznek, kényszerítő eszközt – kivéve a Rendőrségnél rendszeresített hatóanyag-tartalmú és töltőanyag tömegű vegyi eszközt (a továbbiakban: gázspray) – nem alkalmazhatnak. A polgárőrök a gázspray-t kizárólag jogos védelmi helyzetben alkalmazhatják és kötelesek az alkalmazás során megsérült személy részére segítséget nyújtani, szükség esetén pedig gondoskodni arról, hogy a sérültet orvos elláthassa.
7. A polgárőrök a polgárőri szolgálat ellátása során a vonatkozó BM rendeletnek megfelelő egységes formaruhát viselnek. A formaruhán jól láthatóan fel kell tüntetni a „POLGÁRŐRSÉG” feliratot, valamint az egyesület székhelyének megjelölését. A polgárőrök hatósági jellegre utaló, megtévesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést nem használhatnak.
8. A polgárőr a polgárőri szolgálat ellátása során köteles magánál tartani a polgárőr igazolványát. A közterületen teljesített polgárőri szolgálat tartama alatt a polgárőr az igazolványát a formaruhán jól látható helyen, az egyedi azonosítót tartalmazó oldalával kifelé fordítva, kítűzve viselje.
9. A polgárőr szervezet a közterületi szolgálat ellátása közben a jogszabályban meghatározottak szerint jogosult az Egységes Digitális Rádió-távközlő rendszer használatára.
10. A polgárőr a polgárőri tevékenység ellátása során jogosult a bűncselekmény, illetve a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni és a

bűncselekmény, valamint a tulajdon elleni szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt visszatartani. A polgárőr köteles az eljárása által érintett személyek emberi méltóságát és alapvető jogait tiszteletben tartani.

11. A polgárőr nem léphet szolgálatba, ha alkohol, vagy más, a képességeit hátrányosan befolyásoló szer hatása alatt áll, és szolgálatának teljesítése során alkoholt, vagy más, a képességeit hátrányosan befolyásoló szert nem fogyaszt.
12. A polgárőr a tevékenysége során birtokába jutott személyes adatok megismerése és adatkezelése tekintetében az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény rendelkezései szerint köteles eljárni.
13. A polgárőr – a 14. pontban foglaltak kivételével – kizárólag egyesülete működési területén láthatja el tevékenységét.
14. A polgárőr az egyesülete működési területén kívül is elláthatja tevékenységét, ha az megfelel az OPSZ Alapszabály 33. pontja rendelkezésének: „A polgárőr a Pötv. 14. § (2) bekezdés a) pontja szerinti szolgálat ellátását köteles előzetesen bejelenteni a polgárőr-igazolvány igényét jóváhagyó egyesületi vezetőjének.”
15. Amennyiben az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv arról tájékoztatja a polgárőr egyesületet, hogy működési területén fokozott ellenőrzést hajt végre, annak tartama alatt a polgárőr egyesület saját feladatainak ellátását köteles bejelenteni és saját tevékenységét a fokozott ellenőrzést elrendelő szerv utasításainak megfelelően végezni.
16. Polgárőr szolgálatnak minősül a Pötv.-ben meghatározott alap- és a kiegészítő feladat ellátása, amely
 - a) a polgárőr egyesület feladattervében (munkatervében) szerepel és
 - b) a polgárőr szervezet szolgálat-tervezetében előzetesen rögzítésre került;
 - c) a hatóság hivatalos eljárásában soron kívüli felkérés alapján kerül végrehajtásra;
 - d) vagy – előzetes tervezés hiányában is – bűncselekmény, szabálysértés, baleset, elemi csapás, katasztrófavédelem észlelése esetén azonnali közreműködést igényel.
17. A polgárőr akkor tekinthető szolgálatban állónak, ha érvényes szolgálat-tervezet vagy indokolt, soron kívüli szolgálatba vezénylés alapján a 16. pontban felsorolt követelményeknek megfelelő feladatokat teljesít. A polgárőr szolgálatának teljesítését a polgárőr egyesületnél az ott egyébként alkalmazott manuális vagy digitális módon nyilván kell tartani (szabályzat 116. pontja).
18. A polgárőrnek tevékenysége során eleget kell tennie azoknak a segítségnyújtási, értesítési és közreműködési kötelezettségeknek, amelyek minden állampolgárra vonatkoznak. Ennek keretén belül a polgárőr:
 - a) köteles a tőle elvárható segítséget nyújtani sérült vagy közvetlen veszélyben lévő személynek, akinek élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van;
 - b) tűz vagy közvetlen tűzveszély észlelése esetén köteles azt haladéktalanul jelezni a tűzoltóságnak, vagy ha erre nincs lehetősége, a rendőrségnek, vagy a mentőszolgálatnak, illetőleg a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának;
 - c) az életkorának, egészségi-fizikai állapotának megfelelően elvárható személyes részvétellel és adatok közlésével – ellenszolgáltatás nélkül – köteles közreműködni a tűzoltásban, a műszaki mentésben;
 - d) katasztrófa, vagy annak veszélye észlelése, vagy arról való tudomás szerzése esetén köteles haladéktalanul bejelenteni azt a katasztrófavédelem hivatalos szerveinek, illetve az önkormányzati tűzoltóságnak és a polgármesteri hivatalnak.
19. A polgárőr saját, illetőleg mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetőleg ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárítása érdekében, vagy végszükség esetén avatkozhat közbe.
20. Polgárőr szolgálatot csak az láthat el, aki polgárőr alapismereti képzésben részesült, és erről igazolással rendelkezik, valamint polgárőr igazolványa a birtokában van.

II. Fejezet

A polgárőri szolgálat alaptevékenységei ellátásának szabályai

Közterületi járőrszolgálat

21. A polgárőr közterületi szolgálatának alapvető rendeltetése, hogy jelenlétével megvédje az adott területet, létesítményt a jogsértést elkövetni szándékozó személyektől, megelőzze a bűnelkövetési alkalmak kialakulását, megakadályozza elsősorban a vagyoni elleni bűncselekmények elkövetését, továbbá felfigyeljen azokra a rendellenességekre, veszélyhelyzetekre, melyek zavarják a köznyugalmat, kedvezőtlenül befolyásolják az állampolgárok biztonságérzetét.
22. Közterületi járőrszolgálat a polgárőrnek a közterületen és nyilvános helyen, a bűncselekmények, a szabálysértések, valamint a közrendet és a közbiztonságot sértő cselekmények észlelése és megakadályozása céljából meghatározott körzetben, területen vagy útvonalon folytatott bűnmegelőzési tevékenysége, melynek keretében megelőzi a jogellenes cselekményeket és megszakítja a jogsértéseket, visszatartja a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyeket.
23. A közterületi járőrszolgálatát a polgárőr elláthatja:
- gyalogosan;
 - személygépjárművel;
 - motorkerékpárral;
 - kerékpárral;
 - vízi járművel;
 - légi járművel;
 - lóháton vagy lovas fogattal;
 - kötött vagy nem kötött pályás tömegközlekedési eszközön.
24. A gyalogos polgárőr járőr törekedjen arra, hogy mozgása, közterületi jelenléte észlelhető, látható legyen. Ennek érdekében:
- a) viseljen formaruhát, éjszaka vagy rossz látási viszonyok között láthatósági mellényt;
 - b) a járdán a járdaszegélyekhez közel haladjon;
 - c) éjszaka a járőr egy vagy két tagja a közvilágítás által megvilágított oldalon haladjon, sötét helyeken pedig szükség szerint használják az elemlámpát;
 - d) egy helyben 15-20 percig tartózkodjon, vagy a forgalmasabb közterületeken (pl.: csomópontok, állomások, pályaudvarok) a szükséges ideig legyen jelen.
25. A gyalogos polgárőr járőröknek lakott területen kívül, vagy külterületen a láthatóság érdekében az alábbi rendszabályokat kell betartaniuk:
- a) a járőr tagjai ne egymás mellett, hanem egymás mögött 3-5 lépésre haladjanak;
 - b) a polgárőrök csak mezei, erdei utakon, gyalogösvényeken közlekedjenek;
 - c) kerüljék az áthaladást megművelt területeken és ültetvényeken;
 - d) nagyobb belátható területet figyeljenek meg, győződjenek meg arról, hogy tartózkodik-e ott valaki, észlelhető-e mozgás, vagy rendellenesnek tűnő jelenség;
 - e) célszerű a szolgálat során távcsövet vagy más, a figyelést megkönnyítő eszközt (pl.: éjjellátó eszközt, teleobjektívvel felszerelt fényképezőgépet) alkalmazni;
 - f) ismeretlen, gyanús viselkedő személyről, megfigyelt gépjárműről jegyezzék fel az azonosításhoz szükséges adatokat (pl.: személyleírását, ruházatát, nála levő tárgyakat, érkezésének, távozásának időpontját, gépjármű

esetében színét, típusát, rendszámát, sajátosságait, észlelési helyét, idejét, közlekedési útvonalát, a benne utazó személyek számát, nemét, személyleírásukat);

- g) a járőr figyeljen minden szokatlan, gyanúsnak tűnő jelenségre, amely esetlegesen jogsértő cselekmény gyanújára utalhat (pl.: lövések zaja, elhullott állat, szétszórt termény, füst, égett szag stb.). Az észleltekről készítsen a járőr feljegyzést.

26. A személygépjárművel szolgálatot teljesítő polgárőr járőr lehetőségei szerint figyelje meg a járőrözésre kijelölt útvonalon a közlekedés rendjét zavaró rendellenességeket, a közterületen és egyes létesítményeknél a veszélyhelyzeteket. A személygépjármű ablakát – ha erre módja van – tartsa nyitva, hogy a külső zajokat, esetleges segélyhívást meghallja.
27. Motorkerékpárral, segédmotoros kerékpárral vagy kerékpárral szolgálatot teljesítő polgárőr járőr a szolgálati ideje alatt fordítson figyelmet a közlekedés rendjét zavaró rendellenességekre, a közterület rendjére és az előforduló veszélyhelyzetekre.

A szabályzat alkalmazásában:

- Motoros polgárőr: az a polgárőr, aki a polgárőrökre vonatkozó általános követelményeknek eleget tesz és a polgárőri szolgálatot motorkerékpárral vagy segédmotoros kerékpárral látja el.
- Motoros járőrszolgálat: motoros rendőr jelenléte/felügyelete nélküli, a külön jogszabályban L3e, L7e járműkategóriába sorolt járművel (a továbbiakban: motorkerékpárral) vagy a külön jogszabályban L1e, L2e, L6e járműkategóriába sorolt járművel (a továbbiakban: segédmotoros kerékpárral) adott motoros polgárőri járőrszolgálat. A motoros portyaszolgálat során jelen Szolgálati Szabályzat vonatkozó előírásainak betartása kötelező.
- Rendőrrel közös motoros polgárőri szolgálat: motoros rendőr jelenlétében/felügyeletében motorkerékpárral vagy segédmotoros kerékpárral adott motoros polgárőri szolgálat. A rendőrrel közös motoros polgárőri szolgálat során jelen Szolgálati Szabályzat vonatkozó előírásainak betartása kötelező.

A polgárőrség kötelékében motoros portyaszolgálatot, vagy rendőrrel közös motoros polgárőri szolgálatot az a polgárőr adhat, aki:

- önként vállalja, hogy a szolgálatát – meghatározott esetekben a jelen Szabályzat 4. számú Függelékében taglalt speciális szabályokat figyelembe véve – valamint a Motoros Tagozat Ügyrendjében leírtakat is betartva, motorkerékpáron látja el;
- a szükséges motoros szolgálati dokumentációkat szabályszerűen vezeti;
- megfelelő szakmai elhivatottsággal, elméleti illetve gyakorlati jártassággal rendelkezik a motorkerékpárral történő közlekedés terén, és egyszersmind alkalmas a motorkerékpárral való különleges polgárőri szolgálati feladatellátásra;
- motoros szakmai felkészültségéről az Országos Polgárőr Szövetség Motoros Tagozata szervezésében lefolytatott oktatási rendszerben, a jelen Szabályzat 4. számú Függelékben taglaltak szerint az előírt rendszerességgel eredményesen számot ad, és amellyel kapcsolatban rendelkezik az 1.6. pontban részletezett érvényes igazolvánnyal.

28. A vízi járművel szolgálatot teljesítő polgárőr járőr a szolgálati ideje alatt fordítson figyelmet a vízi közlekedés szabályait megszegőkre, valamint a vízben, vízparton levő objektumokat, létesítményeket fenyegető veszélyhelyzetekre.

29. A lovas szolgálatot teljesítő polgárőr járőr a szolgálati ideje alatt fordítson figyelmet a települések és azok külterületének rendjére, a gyalogos polgárőr járőrre vonatkozó szabályok értelemszerű alkalmazásával.

A polgárőrség kötelékében lóval megerősített szolgálatot az a polgárőr adhat, aki:

- önként vállalja, hogy a szolgálatát – az OPSZ Szolgálati Szabályzatának 1. függelékében foglalt speciális szabályokat is betartva – lóháton vagy lovas fogattal látja el,
- gondoskodik a ló tartásáról, takarmányozásáról és egészségügyi ellátásáról, a lovas szolgálati dokumentációkat szabályszerűen vezeti,
- megfelelő szakmai elhivatottsággal, elméleti illetve gyakorlati jártassággal rendelkezik a ló tartás, lovaglás vagy hajtás terén, és egyszersmind fizikailag is alkalmas a lóval való feladatellátásra a felkészültségének megfelelő szinten, továbbá
- lovas szakmai felkészültségéről az Országos Polgárőr Szövetség szervezésében lefolytatott oktatási rendszerben eredményesen számot ad, avagy az alól lóval kapcsolatos iskolai végzettsége folytán – az OPSZ Lovas Tagozata által igazoltan – mentesül.

Polgárőr lovas portyaszolgálat – a ló belterületi istállója esetén a lakott területről történő kihaladás és az oda történő visszatérés útvonalától eltekintve – kizárólag külterületre tervezhető – az Országos Polgárőr Szövetség szervezésében lefolytatott oktatási rendszerben lovas járőrvezető minősítést szerzett polgárőr lovas, vagy az egyesületi elnök által kijelölt portyavezető vezetésével.

Belterületen és rendezvényeken polgárőr szolgálatot lóval csak az Országos Polgárőr Szövetség szervezésében lefolytatott oktatási rendszerben lovas járőrvezető minősítést szerzett polgárőr lovas láthat el legalább „Járórló I.” minősítésű lóval.

- 29/A. A lovas fogattal ellátott szolgálatot az a polgárőr adhat, aki a közúton kötelező hajtási engedéllyel vagy vezetői engedéllyel rendelkezik, és a lovas fogatával közlekedése során a személy- és vagyonbiztonságot nem veszélyezteti.
30. A kötött vagy nem kötött pályás tömegközlekedési eszközön a tömegközlekedési eszköz üzemeltetőjével kötött együttműködési megállapodás alapján lássanak el szolgálatot polgárőr járőrök. Szolgálatukat az abban foglaltak szerint hajtás végre.
A gyalogosan vagy bármely közlekedési eszközzel, illetve eszközön történő szolgálatellátás közben a polgárőr járőr minden esetben tartsa be a közlekedési, illetve egyéb más (pl. utazási) vonatkozó szabályokat.
31. A köz-, illetve külterületeken észlelt rendellenességekről a polgárőr minden esetben tájékoztassa az illetékes rendvédelmi szervet vagy a természetvédelmi hatóságot, a mezei őrszolgálatot. A fokozottan védett természeti területre való belépéséhez a természetvédelmi hatóság engedélyét előzetesen be kell szereznie.
32. **Kutyával megerősített polgárőr szolgálat** – a szolgálatra beosztott polgárőr kizárólag bűnmegelőzési tevékenység céljából erősíthető meg kutyával.
A kutyával megerősített polgárőr szolgálat részletes szabályait a 2. számú Függelék tartalmazza.

Figyelőszolgálat

33. A figyelőszolgálat a polgárőrnek a településeken, a lakókörnyezetben és közterületen, valamint mezőgazdasági területeken előforduló bűncselekmények, szabálysértések megelőzése, megakadályozása, felfedése céljából teljesített szolgálata. A figyelőszolgálat végrehajtható álló őrökkel vagy mozgó járőrözéssel, folyamatos vagy időszakos megfigyeléssel. Törvénysértés, rendellenesség, nem kívánatos jelenség, esemény észlelése esetén a polgárőr értesíti az intézkedésre jogosult hatóságokat (pl.: önkormányzat, rendőrség), szervezeteket.
34. A figyelőszolgálat keretében a polgárőr a megfigyeléssel érintett területen a közrendet, közbiztonságot veszélyeztető cselekmények megelőzése és megszakítása, továbbá a rend fenntartása érdekében segítség nyújt a közösségi rendezvények rendezőinek.
35. A figyelőszolgálatot végrehajtó polgárőr feladata:
- a) figyelemmel kíséreni a település egészén vagy egy részén a közbiztonság általános állapotát, a személy-és vagyonbiztonság helyzetét, valamint ismeretlen személyek mozgását;

- b) a lakókörnyezetben, a lakóházak, lakások, víkendházak, gazdasági épületek, gép járműtároló helyek, parkolók, egyes közintézmények (pl.: iskola, óvoda, polgármesteri hivatal, posta, templom stb.) és a közterületek bűncselekményektől (pl.: betörés, lopás, rongálás), egyéb káreseményektől való megóvása;
 - c) környezetkárosítók megfigyelése, illegális személtlerakást elkövetők kilétének megállapítása;
 - d) a közlekedés biztonságára veszélyt jelentő cselekmények, helyzetek felfedése (pl.: közlekedési jelzőtáblák eltulajdonítása vagy megrongálása, gyermekeket veszélyeztető forgalmi rend stb.);
 - e) mezőgazdasági területeken a termés, gépek, haszonállatok megóvása;
 - f) a polgári védelmi tevékenységgel összefüggő biztonsági feladatok ellátásában való közreműködés;
 - g) pénzt kézbesítő postás vagy díjbeszedő kísérése (pl.: nyugdíjfizetéskor);
 - h) mezőgazdasági örökkel, természetvédelmi örökkel, hivatásos vadászokkal közös figyelő szolgálat teljesítése.
36. A polgárőrök közterületen, nyilvános helyen és mezőgazdasági területen legalább ketten együtt, polgárőr vagy a polgárőrséget támogató szervek diszpécser központjával, vagy ügyeletével összeköttetési lehetőséggel rendelkezve teljesítsenek figyelőszolgálatot.

Jelzőőri tevékenység

37. A polgárőr a közúti közlekedési balesetek, valamint a kiemelt rendezvények, katasztrófa sújtotta területek helyszínén, továbbá az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, más rendvédelmi szervek és az önkormányzat felkérésére a közlekedés zavartalanságának biztosítása érdekében jogosult jelzőőri feladatok ellátására, melynek keretében:
- a) a rendőri intézkedést igénylő baleset helyszínén a polgárőr a rendőrség megérkezéséig önállóan, azt követően a rendőrség felkérésére és utasításainak megfelelően folytassa a jelzőőri tevékenységét;
 - b) a tevékenységét legalább 10 méterrel a közúti közlekedési baleset helyszíne előtt lássa el;
 - c) a rendőri intézkedést igénylő baleset helyszínére érkezését követően haladéktalanul értesítse a rendőrséget a baleset jellegére, a sérültek számára, valamint arra vonatkozóan, hogy a megítélése szerint milyen veszélyhelyzet állt elő;
 - d) a bölcsőde, az óvoda, valamint az általános és középiskola fenntartójának értesítése mellett a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal kötött együttműködési megállapodás alapján jogosult a gyermekek úttesten történő biztonságos átkelésének elősegítése érdekében a bölcsődék, az óvodák, általános, és középiskolák közvetlen közelében jelzőőri feladatokat ellátni;
 - e) nappal jelzőtárcsával, éjszaka és korlátozott látási viszonyok esetén piros fényt adó lámpával irányítsa a forgalmat.
Munkáját egyértelműen látható, illetőleg hallható jelzésekkel köteles összehangolni. A jelzőőrnek és jelzéseinek a megállási látótávolságból folyamatosan láthatóknak kell lenniük;
 - f) ha a közúti forgalmat jelzőőrként irányítja, akkor „Egyéb veszély” jelzőtáblát – jelzőőrrre utaló kiegészítő táblával – kell elhelyezni
 - lakott területen kívül minden esetben,
 - lakott területen, ha a jelzőőr és jelzése folyamatosan és jól láthatóan nem észlelhető;
 - g) a jelzőőri feladatokat ellátó polgárőr e tevékenysége során láthatósági mellényt köteles viselni, amely jól látható „POLGÁRŐRSÉG” felirattal van ellátva.
 - h) A jelzőőr tevékenységét jól látható és minden közlekedő számára egységesen értelmezhető módon, a személy- és vagyonbiztonságot szem előtt tartva végezze.

III. Fejezet

A közterületi tevékenység ellátásának különös szabályai

Eljárás helyszín biztosítás esetén

38. A helyszínbiztosítás a polgárőr olyan tevékenysége, amelyet a bűncselekmények vagy közlekedési balesetek helyszínén végez a helyszín őrzése, lezárása, a nyomok biztosítása érdekében, mellyel segíti a hatósági eljárás eredményességét.

A polgárőr ez irányú tevékenysége a nyomozóhatóság képviselőjének megérkezéséig tart, és a helyszín megváltoztatásának megakadályozására szolgál.

39. A helyszín biztosítását végző polgárőr feladatai:

- a) tájékozódjon a helyszín körülményeiről, a történetekről;
- b) szükség esetén azonnal értesíteni a mentőket, rendőrséget, tűzoltóságot;
- c) Elsősegélyben részesíti azokat, akik az esemény során megsérültek, illetve más ok miatt segítségre szorulnak;
- d) tartsa vissza a tulajdon elleni szabálysértés és bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a helyszínen;
- e) kérje fel az eseményt észlelőket, továbbá a tanúkat a helyszínen maradásra;
- f) szólítsa fel az illetéktelen személyeket a helyszínről való távozásra;
- g) határolja körül a helyszínt, gondoskodjon eredeti állapotának megőrzéséről.

40. A polgárőr a helyszínre érkező rendőrt tájékoztassa, hogy:

- a) pontosan mikor érkezett a helyszínre, és mit észlelt, milyen volt a helyszín állapota;
- b) kiket talált a helyszínen;
- c) milyen halaszthatatlan eljárásokat tett, illetve kezdeményezett (elsősegély, kárelhárítás);
- d) a sérültet milyen forgalmi rendszámú mentő gépkocsival, hova szállították;
- e) milyen nyombiztosítási munkát végzett el;
- f) ki milyen változtatást tett a helyszínen, mi volt ennek az oka;
- g) kik viselkedtek gyanúsán, gyanúját mire alapozza.

41. A helyszín átadása után a polgárőr felkérésre működjön közre a helyszín biztosítás további feladatainak ellátásában. A polgárőr felkérésre közreműködhet nyomon üldözésben is. Amennyiben a rendőr járőr erre a közreműködésre felkéri, a továbbiakban a nyomon-üldözésben, mint hivatalos személy támogatója járhat el.

Eljárás közlekedési baleset helyszínén

42. Közlekedési baleset helyszínén a polgárőrnek a helyszín biztosítás feladatainak ellátásával és szabályainak betartásával kell eljárnia. A közlekedési baleset helyszínén a polgárőr az alábbiak szerint járjon el:

- a) a baleset észlelésekor, ha az láthatóan személyi sérüléssel járt, értesítse a mentőket, a rendőrséget, illetve szükség esetén a tűzoltóságot;

- b) a baleseti helyszínelő bizottság kiérkezéséig gondoskodjon az elsődleges intézkedések megtételéről (elsősegélynyújtás, sérültek kiszabadítása, helyszínbiztosítás, tanúk neveinek feljegyzése, a forgalom leállítása, elterelése, folyamatosságának biztosítása stb.);
- c) segítségnyújtást elmulasztó személyek gépjárműveinek rendszámát jegyezze fel;
- d) gondoskodjon a vagyonvédelemről, tűzvédelmi szabályok betartásáról;
- e) gondoskodjon a gépjárművek áramtalanításáról, a tűzoltó készülékek készenléte helyezéséről;
- f) veszélyes árut szállító jármű balesete esetén a tűzoltóság, rendőrség értesítését követően a veszélyhelyzetnek megfelelően maradéktalanul tartsa be a biztonsági szabályokat. (mérgezés-, robbanásveszély, tűzveszély stb.)

Eljárás halálesetnél

43. A polgárőr a szolgálat közben észlelt, nyilvános helyen bekövetkezett halálesetről értesítse a rendőrséget, majd gondoskodjon a helyszín biztosításáról mindaddig, amíg az megérkezik. Nyilvános helyen történt halálesetnél a halott letakarásáról a kegyeleti szempontokra figyelemmel gondoskodjon.

Eljárás talált tárgy esetén

44. Elhagyott dolog találása esetén a polgárőr azt lehetőleg tanúk jelenlétében vizsgálja át, és szolgáltatassa be az önkormányzat jegyzőjéhez. A beszolgáltatásról készült kétpéldányos jegyzőkönyv egyik példányát a polgárőr kérje el és őrizze meg.
45. Abban az esetben, ha a talált dolog, gyanús csomag, lőfegyver, gáz- és riasztófegyver, légfegyver, ipari robbanóanyag, lőszer, pirotechnikai anyag vagy eszköz, pszichotróp anyag, kábítószer, közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, (illetve gyaníthatóan veszélyes csomag):
- a) mozgatásuk, átvizsgálásuk tilos, ezekről értesítse a rendőrséget, és kiérkezésükig őrizze a bejelentett tárgyat
 - b) ha a talált dolog rendőrség vagy egyéb hatóság által kibocsátott okmány, hatósági jelzés, ezeket a rendőri szervekhez vagy a kibocsátónak szolgáltatassa be.
46. A beszolgáltatásról két példányban készült jegyzőkönyvek egyik példányát a polgárőr kapja, azt őrizze meg.

Eljárás elhagyott robbanó-, sugárzó és mérgező anyag találása esetén

47. Elhagyott robbanószerkezet, robbanóanyag, sugárzó és mérgezőanyag találása esetén, vagy ha feltételezhető, hogy a talált csomag ilyen anyagot vagy szerkezetet tartalmaz, a polgárőr értesítse a rendőrséget (tűzszerészeket). A rendőr (tűzszerész) helyszínre érkezéséig biztosítsa a helyszínt, és gondoskodjon az élet- és vagyonbiztonság megóvásáról.

Eljárás állati tetem és sérült állat találása esetén

48. Ha a polgárőr közterületen állati tetemet, vagy sérült állatot talál, erről értesítse az elszállításra kijelölt szervezetet, vagy a helyi önkormányzat jegyzőjét.

Eljárás szabálysértés és bűncselekmény észlelése esetén

49. A polgárőr az általa észlelt, vagy a tudomására jutott tulajdon elleni szabálysértésről, bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – tegyen bejelentést a nyomozóhatóságnak. A szándékos szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért személyt szólítsa fel cselekménye abbahagyására, ha arra mód van, akadályozza meg a cselekmény folytatását, tartsa vissza az elkövetőt, értesítse a nyomozóhatóságot, annak helyszínre érkezésekor pedig az elkövetőt haladéktalanul adja át. A hatóság helyszínre érkezéséig biztosítsa a helyszínt.

50. A polgárőr jogosult a tulajdon elleni szabálysértésen (továbbiakban: szabálysértés), valamint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a helyszínen visszatartani, ha
- az elkövető szabálysértést, illetve bűncselekményt valósít meg;
 - a visszatartott személy maga a szabálysértés vagy a bűncselekmény elkövetője;
 - a visszatartott személyt a szabálysértés vagy a bűncselekmény elkövetése közben érték tetten.
51. A polgárőr köteles a visszatartott személyt haladéktalanul a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény vagy a büntetőeljárásról szóló törvény szerint eljárni jogosult hatóságnak átadni, ha erre nincs módja, e szervet nyomban értesíteni.
52. A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személynek a hatóság megérkezéséig történő visszatartása, az eltávozás megakadályozása szükség esetén fizikai erő alkalmazásával, figyelemmel a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 127. § (3) bekezdésre, megfogással, lefogással is történhet.
A fizikai erő alkalmazása nem fajulhat bántalmazássá, nem okozhat sérülést vagy dologi kárt.
53. Az elkövetőt nem lehet a helyszínről – az egészségügyi ellátás kivételével – elvinni, a nyomozó hatóság értesítése előtt rövidebb, vagy hosszabb ideig fogva tartani, kihallgatni stb. Tilos a bekövetkezett jogsérelem miatt a visszatartott személyt bántalmazni, vagy bármi más módon elégtételt venni.

Eljárás önveszélyes állapotú személy észlelése esetén

54. Az önmaga, vagy mások életét, testi épségét, vagyonát veszélyeztető állapotban lévő személyt a polgárőr – ha erre lehetőség van – megakadályozhatja abban, hogy kárt vagy sérülést okozzon. Öngyilkosságot megkísérlő vagy elkövetni szándékozó személyhez a polgárőr hívjon orvost, értesítse a mentőket és a rendőrséget.

Eljárás rongálás észlelésekor

55. Különösen közterületen, nyilvános helyen az önkormányzat, a település, a polgárok vagyonát érintő rongálás észlelésekor a polgárőr közvetlen fellépésére akkor kerüljön sor, ha a polgárőrök vagy segítők ténylegesen erőfölényben vannak, és képesek megakadályozni a további rongálást, megfékezni egy esetleges agresszív, támadó magatartású személyt.
A rongálást többségében felfokozott idegállapotban lévő agresszív, erőszakos magatartású, legtöbbször ittas vagy bódító szer hatása alatt álló személy(ek) követi(k) el, aki(k) ebben az állapotban a rongálás megakadályozása érdekében fellépő(k) ellen fordulhat(nak).
56. A polgárőrök, amennyiben lehetőségük van a rongálókkal szembeni fellépésre:
- szólítsák fel az elkövetőt jogsértő magatartása abbahagyására;
 - akadályozzák meg fizikai erővel, megfogással, lefogással, a büntető-eljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 127. § (3) bekezdésre is figyelemmel a károkozás további folytatását;
 - értesítsék a rendőrséget;
 - az elkövetőt, elkövetőket tartsák vissza a rendőrség megérkezéséig;
 - jegyezzék fel a tanúk neveit és elérhetőségüket.
57. Amennyiben nincs mód a rongálóval szembeni fellépésre, azonnal értesíteni kell a rendőrséget, a cselekményt pedig – ha erre mód van – bizonyítható módon kell dokumentálni (fénykép, videofelvétel készítése).

Közreműködés eltűnt gyermek vagy időskorú felkutatásában

58. Eltűnt személy felkutatását a rendőrség megérkezéséig a polgárőr (a polgárőr csoport) önállóan is megkezdheti. A rendőrség helyszínre érkezését követően a kutatásban a rendőrségi kötelék parancsnoka által meghatározottak szerint közreműködjenek.

Amennyiben a kutatást önállóan kezdi meg, annak megkezdése előtt tudakozódjon az eltűnt személy

- által viselt ruházatáról,
- utolsó tartózkodási helyéről,
- hozzátartozóinak elérhetőségéről,
- ismerősei, barátai elérhetőségéről,
- által rendszeresen látogatott helyekről,
- pszichikai és fizikai állapotáról.

Segítségnyújtás közterületen és nyilvános helyen

59. Figyelő-jelző és járőrszolgálatot teljesítő polgárőr járőr nyújtson segítséget (elsősegélyt) a közterületen azoknak a személyeknek, akik betegség, baleset, rosszullét vagy kábítószer hatása miatt magatehetetlen állapotba kerültek, és orvosi segítségre szorulnak.

A segítségre szoruló személyt a polgárőr, ha erre mód van, kérdezze meg, hogy mi történt vele, milyen betegségben szenved, milyen panaszai vannak, ha szükséges, és erre van lehetőség, részesítse elsősegélyben, majd értesítse a mentőket, vagy hívjon orvost.

A mentőket (orvost) tájékoztassa a magatehetetlen személy által elmondottakról, illetve a történetekről. A kábítószerrel használó személy rosszulléte esetén kizárólag orvos, vagy mentő segíthet.

Elhagyott, üresen álló építmények ellenőrzése

60. Az elhagyott, ideiglenesen üresen álló épületek (pl.: üdülők, hétvégi házak, tanyák, ipari létesítmények stb.) célpontjai lehetnek vagyon elleni bűncselekményeknek, ezért a polgárőr szolgálat során azokat célszerű ellenőrizni.

61. A polgárőr egyedül nem ellenőrizhet elhagyott épületet, építményt. Az ellenőrzéskor fokozott elővigyázatosságot tanúsítsanak, a járőr tagjai tevékenységük során semmikor sem téveszthetik egymást szem elől.

Amennyiben a kapu, bejárat zárva van, a létesítmény területére a polgárőr nem léphet be, azonban ha erre lehetősége van, kívülről győződjön meg arról, hogy nem láthatók-e behatolásra, dolgok eltulajdonítására utaló jelek (pl.: betört ablak, felfeszített ajtó, lábnyomok vagy mászási nyomok stb.).

Bűncselekmény elkövetésének gyanúja esetén a polgárőr értesítse a rendőrséget, a nyomozó hatóság kiérkezéséig biztosítsa a helyszínt.

62. Amennyiben az épületben idegen személyt talál a polgárőr járőr, de bűncselekményre utaló körülményt nem észlelnek és a tettenérés feltételei nem állnak fenn, a személyt nem tarthatja vissza.

Parkoló gépjárművek ellenőrzése

63. A polgárőrök egyik fontos bűnmegelőzési feladata a gépjárműlopások, gépjárműfeltörések megelőzése. A polgárőr a gépjárműbe való betekintéssel győződjön meg, hogy nem hagytak-e az utastérben olyan tárgyakat (pl.: táskát, egyéb értékes dolgokat), amelyek bűncselekmény elkövetését eredményezhetik, a gépjármű feltöréséhez vezethetnek.

64. Amennyiben a polgárőr veszélyhelyzetet észlel, a szélvédőn helyezzen el a gépjármű feltörések veszélyeire figyelmeztető tájékoztatót (prospektust, szórólapot), és észlelését jegyezze fel.

65. A parkoló gépjárművek zártságának megállapítását az ajtókilincsek megfogásával, a nyitás próbálgatásával nem szabad ellenőrizni.

Ha a polgárőr a gépjárműbe betekintéskor azt észleli, hogy az ajtózár nyitott állapotban van, hívjon oda egy, vagy két külső, együttműködésre hajlandó személyt, és előttük, mint tanúk előtt, az ajtók kinyithatók és bezárhatóak.

A lezárás előtt a polgárőr a gépkocsi műszerfalára helyezzen el egy feljegyzést a történetekről és a polgárőrség elérhetőségéről további információk igénylésének esetére.

A tanúk nevét, lakcímét és elérhetőségét jegyezze fel, de ezt a lezárt kocsit tulajdonosával nem közölheti.

66. Abban az esetben, ha az autóriasztó a polgárőr eljárása során megszólal, lehetőleg maradjon a helyszínen, várja meg a tulajdonost, és közölje vele a körülményeket. Azokon a helyeken, ahol lehetséges (pl.: bevásárló központok, szórakozóhelyek stb.), értesíteni kell a tulajdonost az adott objektum belső kommunikációs rendszerének használatával.
67. Körözött gépjármű feltalálása esetén a polgárőr a rendőrséget azonnal értesítse. A rendőrség ügyeletét fel kell kérni a rendszám, a gépjármű típusa és színe alapján a körözési ellenőrzésre, és ha valóban körözés alatt áll a gépjármű, a helyszínen meg kell várni a rendőrség kikerkezését.
Mozgásban lévő, körözött járművet üldözni tilos, lehetőség szerint a haladási irányáról a rendőrséget értesíteni kell.
Eljárás közveszéllyel fenyegető bejelentés esetén
68. A polgárőr vagy a polgárőr egyesület telefonjára érkező bármilyen közveszéllyel (robbantás, mérgezés, tűzokozás, közlekedési balesetokozás stb.) való fenyegetés bejelentése esetén a polgárőrnek törekedjen a fenyegető személy minél hosszabb ideig tartó beszélgetésére, melynek során a lehető legrészletesebben tisztázza a fenyegetés lényegét, az elkövetés tervezett helyét és időpontját, valamint módját és indokát is.
A beszélgetést ne szakítsa meg, a beszélgetés után a telefonkagylót ne tegye a készülékre vissza, és a vonalat se szakítsa meg más módon.
69. A polgárőr a fenyegető tartalmú bejelentés fogadásakor:
- őrizze meg nyugalmát, viselkedjen higgadtan;
 - törekedjen a bejelentés minél pontosabb, részletes megjegyzésére (feljegyzésére), kapcsolja be a hangrögzítő berendezést, ha rendelkezik ilyennel;
 - tegyen fel kérdéseket a bejelentőnek, rosszul hallásra hivatkozva ismételtesse meg vele közléseit, minél hosszabb ideig beszéltesse;
 - a beszélgetéssel párhuzamosan figyelje meg a háttérből hallható zajokat, a bejelentő beszédének jellegzetességeit.
70. A polgárőrség a rendőrség felkérésére működjön közre a közveszéllyel fenyegetett helyszín lezárásában, biztosításában.

IV. Fejezet

A polgárőri szolgálat kiegészítő feladatai ellátásának szabályai

Eljárás katasztrófahelyzet, továbbá tűz, árvíz, közművek meghibásodása esetén

71. Katasztrófa helyszínén a rendvédelmi szervek (mentő egységek) megérkezése előtt a polgárőr közreműködjön az adott helyzetben megteremthető rend és közbiztonság fenntartásában, illetőleg ennek helyreállításában, a helyszínrre érkező különböző mentőegységek zavartalan munkájának biztosításában. Közreműködjön a forgalom lezárásában, illetve elterelésében, továbbá az élet- és vagyonmentésben. A katasztrófavédelem szervezési feladatait a 3. számú Függelék szerint kell végrehajtani.
72. Tűz észlelése esetén a polgárőr a szabályzat 18. b) pontjában meghatározott értesítési feladatának teljesítésekor a bejelentésében adja meg:
- a tűz észlelésének pontos helyét, időpontját, a megközelítést gátló vagy akadályozó körülményeket;
 - milyen anyag ég;
 - mi van veszélyeztetve;
 - emberélet van-e veszélyben;
 - közölje nevét, lakcímét, elérhetőségét, a bejelentésre használt telefon hívószámát.

73. A polgárőr a tűzoltóság kiérkezéséig a lehetőségek szerint köteles:
- megkezdeni az élet- és vagyonmentést, és a tűzoltást;
 - megakadályozni a tűz továbbterjedését;
 - kinyitni a tűzoltóság fogadása érdekében a létesítmény kerítésének, bejáratának kapuit, közreműködni a tűzoltást, mentést akadályozó dolgok eltávolításában;
 - megakadályozni, hogy az élet- és vagyonmentéssel, a tűzoltással kapcsolatos intézkedések alatt illetéktelen személy(ek) a létesítménybe, valamint a lezárt területre bejussanak;
 - értesíteni a létesítmény tulajdonosát, használóját, amennyiben az nincs a tűz helyszínén;
 - eleget tenni a tűzoltás, műszaki mentés vagy kárelhárítás vezetője utasításainak.
74. Árvízveszély vagy bekövetkezett árvíz esetén a polgárőr közreműködhet
- a védekezési, veszély-elhárítási és kárfelszámolási feladatok ellátásában;
 - az óvintézkedések betartásának ellenőrzésében;
 - az élet- és vagyonmentési munkálatokban;
 - a kiürített, lezárt területek őrzésében;
 - a vagyontárgyak védelmében.
75. Víz-, gáz- és villanyvezeték, egyéb veszélyes anyagot továbbító vezeték, ezek mű tárgyai, továbbá közúti, vasúti irányítási, vízi közlekedési biztonsági berendezések közveszéllyel fenyegető hibája, megrongálódása esetén a polgárőr haladéktalanul értesítse az üzemeltető szervezetet, illetve az illetékes jegyzőt. Szükség esetén működjön közre a terület lezárásában, őrzésében.
76. A polgárőr közművek meghibásodása esetén:
- tájékoztadjon arról, nincs-e vagy kerülhet-e valaki közvetlen életveszélybe;
 - fordítson kiemelt figyelmet víz- vagy gázömlés esetén különösen a pincékre, szuterénekre, alagsori helyiségekre;
 - zárja, vagy zárassa el a veszélyeztetett épületekben a főcsapokat (gáz, víz), kapcsolja, vagy kapcsoltsa ki az elektromos áram főkapcsolóit;
 - haladéktalanul értesítse a bekövetkezett rendkívüli eseményről a közüzemi szolgáltató ügyeletét, és amennyiben a meghibásodás jellege, a veszélyeztetett terület nagysága, az élet és vagyonmentés indokolja a rendőrséget, a mentőket és a tűzoltóságot is;
 - kezdje meg az élet- és vagyonmentést, ennyiben a veszély nagysága indokolja;
 - ellenőrizze a veszély jellegének megfelelő biztonsági rendszabályok betartását, figyelmeztesse a tilalmakat megsérteni szándékozókat (pl.: gázömlés esetén robbanó- és villamosmotorok beindítása, dohányzás, nyílt láng használata szigorúan tilos!);
 - jelölje ki gázömlés esetén a személyek széllel szembeni menekítési irányát;
 - kezdemenyezze a rendőr helyszínre érkezése előtt a veszélyeztetett terület körbezárását;
 - intézkedjen szükség esetén a gyalogos és gépjárműforgalom elterelésére;
 - működjön közre a rendőrség felkérésére a terület zárásában, a forgalom terelésében, a rend fenntartásában.

Rendezvények helyszínének biztosítása

77. A polgárőr a különböző önkormányzati, egyházi, kulturális, sport stb. rendezvények helyszínének biztosításában a rendőrség, vagy a rendezvény szervezőjének felkérésére vesz részt.

A rendezvénybiztosítási feladatok végrehajtásának keretében személyek- illetve forgalom elől lezárt területet őrizhet, a forgalom irányításában, parkolás rendjének fenntartásában, a rendezvényre beléptetést végző személyek tevékenységének biztosításában közreműködhet, a rendőrség, vagy a rendezésért felelős személy intézkedése alapján a zárt területen vagy helyen tartott rendezvényre belépő személyeket a testi sérülés okozására alkalmas tárgyak bevitelének megakadályozása érdekében azok bevitelének tilalmára figyelmeztetni.

78. Ha a polgárőr az általa biztosított rendezvényen annak céljával össze nem egyeztethető magatartást, tevékenységet észlel, akkor azt köteles a rendezvény szervezéséért felelős személyt haladéktalanul tájékoztatni.

Közterületen közbiztonsági, bűnmegelőzési, valamint bűnüldözési célból elhelyezett képfelvevő által továbbított felvételek megfigyelése

79. A polgárőr a közterületen közbiztonsági, bűnmegelőzési, valamint bűnüldözési célból elhelyezett képfelvevő által továbbított felvételek megfigyelését a telepített rendszer üzemeltetőjével kötött együttműködési megállapodás alapján végezheti. A tevékenység végzése során a polgárőrnek figyelemmel kell lennie az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben meghatározott adatvédelmi szabályokra.

Eljárás környezet- és természetkárosító tevékenység észlelésekor

80. A polgárőrök mérjék fel a területükön a környezet-, illetve természetkárosító veszélyforrásokat, azokat küldjék meg a környezetvédelmi felügyelőségeknek, a nemzeti parkok, vagy az önkormányzatok részére.
A szolgálatellátásuk során rendszeresen ellenőrizzék a veszélyforrásokat, és amennyiben bekövetkezik a környezet-, illetve természet károsodása, azt haladéktalanul jelezzék ugyanezen szervek részére.
81. Ha a polgárőr a szolgálata ellátása közben illegális hulladéklerakást észlel, az illetékes hatóság értesítésével egy időben kísérelje meg a tevékenység megakadályozását.
A végzett tevékenységről, annak hatásáról a rendelkezésére álló eszközökkel készítsen fényképet, videofelvételt, amit az egyéb tárgyi bizonyítékokkal együtt adjon át a környezetvédelmi felügyelőség, a nemzeti park vagy a rendőrség részére.

Körözési tevékenységben való részvétel

82. A polgárőrség – az együttműködési megállapodásban rögzítettek alapján – közreműködhet körözött személyek, körözött gépjárművek és más tárgyak felkutatásában, azonosításban, valamint holttestek személyazonosságának megállapításban.
Ha a polgárőr olyan személyről, gépjármőről, vagy más tárgyról szerez tudomást, akivel, vagy amellyel kapcsolatban körözést rendeltek el, köteles erről az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervet haladéktalanul értesíteni.
Szolgálata alatt az általa gyanúsnak vagy elhagyottnak vélt járműveket és egyéb dolgokat ellenőrizheti a rendelkezésre álló körözési rendszerben.
83. Az adatot igénylő polgárőr egyesület részére az Országos Polgárőr Szövetség biztosítja a körözött személyek, körözött gépjárművek vagy egyéb tárgyak, valamint az azonosítandó holttestek aktuális listájának elektronikus elérhetőségét.
84. Az Országos Polgárőr Szövetség Gépjármű Felderítő Tagozata (OPSZ GFT) szervezi, koordinálja a polgárőr szervezetek körözött gépjárművek felderítésére, valamint a közlekedésbiztonság technikai eszközökkel történő javítására irányuló tevékenységét, továbbá elősegíti a működési és technikai feltételek megteremtését.

A tevékenység végzéséhez iránymutatásokat és szabályzatokat készít, melyek betartása minden, a tevékenységben résztvevő szervezet számára kötelező.

A tagszervezetek jogosultak offline vagy online eszközök használatára, amelyek megszerzését követően kötelesek ennek tényét bejelenteni az OPSZ GFT részére, a körözési adatokhoz történő hozzájutás érdekében.

Az eszközökön minden esetben az elérhető legfrissebb szoftver verziót kötelesek használni.

Az eszközök használata során a vonatkozó adatvédelmi jogszabályok maradéktalan betartásával kötelesek eljárni.

Adatokat gyűjteni, tárolni, harmadik személynek átadni nem jogosultak, adatkezelést csak a vonatkozó rendelkezések alapján jogosultak végezni. A tevékenység végzése során megismert körözési adatokat harmadik személynek átadni nem jogosultak, ez a tevékenység kifejezetten tiltott.

Az eszközök használatáról féléves bontásban kötelesek statisztikai információkat szolgáltatni az OPSZ GFT részére az alábbi adatok megadásával:

- az eszköz típusa,
- szoftver verziója,
- használati ideje,
- használat módja,
- használat helye,
- a használat során jelzett találatok száma típusonkénti bontásban.

85. A polgárőr – az együttműködési megállapodásban rögzítettek alapján, a szakmai felkészítést követően – az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv vagy a települési önkormányzat (a továbbiakban: üzemeltető) által közterületen közbiztonsági, valamint bűnmegelőzési és bűnüldözési célból, bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon elhelyezett képfelvevő eszközök által rögzített képek megfigyelésében közreműködhet. (A további szabályokat az 6. sz. Függelék tartalmazza.)

86. Gépjárművek leírásánál azokat a jellemzőket kell feljegyezni, melyek alapján az azonosítás lehetséges. (rendszáma, típusa, színe, ajtók száma, díszítése, szembetűnő ismertető jegek stb.)

87. A polgárőr a személy- vagy tárgyleírást az észlelést követő legrövidebb időn belül készítse el.

V. Fejezet

A polgárőr szolgálat ellátása

Feladatok a szolgálat megkezdése előtt

88. A polgárőr a szolgálat megkezdése előtt győződjön meg a szolgálat ellátásához szükséges felszerelésének és polgárőr igazolványának meglétéről, formaruhája rendezettségéről (lásd: Polgárőr formaruha katalógusát is) és az eszközök működőképességéről.

89. A polgárőr gépjármű igénybevétele előtt ellenőrizze annak üzemképességét, a kormány, a fékrendszer, az irányjelző és a világító berendezések működőképességét és a KRESZ szabályoknak megfelelő felszereltségét, állapotát, továbbá a polgárőri jelleget tükröző jelzések meglétét, épségét, láthatóságát.

90. A polgárőr a szolgálat megkezdése előtt az együttműködési megállapodásban meghatározott módon tájékozódjon, hogy az egyesület működési területén milyen események történtek, milyen feladatokat oldottak meg, szolgálati ideje alatt mire fordítson kiemelt figyelmet.

91. Azoknál a polgárőr egyesületeknél, ahol állandó ügyeleti szolgálat vagy szolgálat-szervező működik, célszerű rendezett formában gyűjteni és a szolgálatba lépő polgárőrnek átadni a közbiztonsággal kapcsolatos információkat, szolgálati tapasztalatokat.

A feltételek megléte esetén a polgárőr egyesület kijelölt tagja a szolgálatba lépők részére tájékoztatást (eligazítást) is tarthat.

92. Ahol nincs állandó ügyeleti szolgálat, a szolgálatvezénylés alapján beszámoló füzetet kell vezetni.
A beszámoló füzetbe a szolgálatból bevonuló polgárőrök rögzítsék a szolgálat során szerzett tapasztalataikat, észrevételeiket, az egyes eseményeket és az azokkal kapcsolatos eljárásokat.
93. A szolgálatba lépést megelőző tájékoztató, eligazítás tartalmazza:
- szolgálatuk kezdetének és befejezésének időpontját;
 - a település közbiztonsági és közlekedés-biztonsági helyzetének időszerű jellemzőit;
 - a rendőrségtől kapott legutóbbi felkéréseket (pl.: személy- és tárgykörözések, eltűnt személyek);
 - a rendelkezésre álló körözési rendszerben tekintse át a szolgálat ellátás területe szerint elrendelt személy, tárgy, eltűnt vagy ismeretlen helyen tartózkodó személyek, ismeretlen holttestek vagy holttestrészek körözési információit;
 - milyen útvonalon, melyik irányokba járőrözzenek a szolgálat során;
 - mire fordítsanak kiemelt figyelmet (pl.: üresen álló hétvégi házak, idegenforgalmi központi helyek, autóparkolók stb.);
 - milyen berendezési-, felszerelési-, jelzőtárgyak meglétét és épségét ellenőrizzék a járőrözés során (pl.: közvilágítás, közlekedési jelzőtáblák, parkok, játszóterek felszerelései stb.);
 - milyen polgárőr csoportok vannak szolgálatban még a közelükben;
 - kivel, hogyan tartsanak kapcsolatot.

Közös szolgálat ellátása

94. Amennyiben a polgárőr rendőrrel, az önkormányzat közterület felügyelőjével, természetvédelmi őrral stb. teljesít közös szolgálatot, részt kell vennie a szolgálatot megelőző közös eligazításon. A polgárőrnek az eligazításon úgy kell megjelennie, hogy az eligazítás befejezését követően azonnal meg tudja kezdeni a közös szolgálatot. Az eligazításon elhangzott legfontosabb tudnivalókat a polgárőr jegyezze fel a jegyzetfüzetébe, szükség esetén pedig saját feladatára vonatkozóan tegyen fel kérdéseket.
95. A polgárőr szolgálat megkezdését, befejezését az együttműködési megállapodásban foglaltak szerint jelenteni kell a rendőrség ügyeleti szolgálatára.
96. Közös szolgálat esetén a polgárőr járőr – az együttműködési megállapodásban foglaltak alapján – a rendvédelmi szervek tulajdonát képező eszközök közül a rendvédelmi szerv járőrvezetőjének hozzájárulása, utasítása alapján kezelheti:
- a személy és tárgykörözést segítő elektronikai berendezést;
 - a világító eszközt;
 - rádió és egyéb kommunikációs eszközöket;
 - a kép- és hangrögzítő berendezést.
- 97/a. Rendőrrel teljesített közös szolgálat esetén a polgárőrség gépjárművét polgárőr vezesse, a rendőr járőr egy tagja a járőrvezető. A rendőrségi gépjárműben – ha a rendőr járőr két vagy több fős – a polgárőr a hátsó ülésen foglaljon helyet. A rendőrrel teljesített közös szolgálat alkalmával a polgárőr járőr a szolgálat ellátása közben tartsa be a rendőrnek a szolgálatra vonatkozó utasításait.
- 97/b. Rendőrrel közös motoros polgárőri szolgálat esetén a polgárőri szolgálatra igénybevett motorkerékpárt vagy segédmotoros kerékpárt az adott polgárőri szolgálatra jogosult polgárőr vezesse, és minden esetben a

motorkerékpáros rendőr járőr egy tagja a járőrvezető. A rendőrrel közös motoros polgárőri szolgálat alkalmával a polgárőr a szolgálat ellátása közben tartsa be a rendőrnek a közös szolgálatra vonatkozó utasításait.

98. Az önkormányzat közterület felügyelőjével, természetvédelmi őrrrel stb. teljesített közös szolgálat alkalmával a polgárőr járőr alárendeltségi viszonyba nem kerül, azonban a szolgálat ellátása közben a járőrtevékenység területére vonatkozó esetleges speciális szabályokat be kell tartania.

A polgárőr felszerelése

99. A polgárőrnek szolgálatban az alábbi felszerelési tárgyakat kell magánál tartani:

- a) személyazonosító igazolvány vagy a személyazonosság igazolására alkalmas más igazolvány (útlevél, jogosítvány) és polgárőr igazolvány;
- b) jegyzetfüzet és íróeszköz;
- c) értesítésre, bejelentésre vagy folyamatos összeköttetésre alkalmas hírközlő eszköz (pl.: mobil telefon, EDR rádió, URH rádiókészülék, ha van telepítve a működési területen nyilvános telefon, akkor annak használatához szükséges telefonkártya, esetleg pénzérmé);
- d) polgárőr formaruha, éjszaka vagy rossz látási viszonyok között végrehajtott szolgálat, továbbá a jelzőőri tevékenység végzése során láthatósági mellény.

100. A polgárőr a felszereléséhez saját elhatározásából, vagy az eligazításon elhangzott felkérés alapján még az alábbiak tartozhatnak:

- a) elemlámpa vagy kézi reflektor;
- b) távcső és/vagy éjjellátó eszköz;
- c) képrögzítő eszköz (fényképezőgép vagy videokamera);
- d) GPS készülék, térkép, vázlat;
- e) tárgy- és személyi körözést segítő elektronikai berendezés,;
- f) gázspray, melynek típusa megegyezik a rendőrségnél rendszeresített típussal;
- g) jelzőtárcsa, piros fényt adó lámpa;
- h) tűzoltó készülék;
- i) biztonsági övvágó, üvegtörő eszköz;
- j) kiképzett, vizsgáztatott kutya.

*A polgárőrség gépjárművein feliratok, emblémák, címerek,
figyelmeztető jelzést adó készülék elhelyezésének rendje*

103. A polgárőr szervezetek által szolgálatra használt gépjárművein a polgárőrséghez tartozást szimbolizáló jelölések az alábbiak szerint helyezhetők el – figyelemmel az OPSZ járőrszolgálatot ellátó polgárőr gépjárművek és járművek egységes külső megjelenésére kiadott szabályozásra is:

- a) a gépjármű oldalán (az ajtók középmagasságában) „POLGÁRŐRSÉG” felirat (matrica, mágneses tábla vagy festés), illetve a szervezet székhelyének megjelölése;
- b) a gépjármű jobb- és baloldali első ajtaján vagy a motorháztetőn az OPSZ vagy a település címe helyezhető el;
- c) a gépjármű tetején keresztben „POLGÁRŐRSÉG” feliratú, folyamatosan fehér fényt adó lámpatest (fényhíd);
- d) a fényvisszaverődést segítő eszközök vagy öntapadós matricák.

104. A szolgálat ellátása során, a gépjárművön mobil (mágneses talpú) figyelmeztető jelzést adó készülék (sárga villogó) működtethető.
A készülék a magántulajdonban lévő, de polgárőr szolgálatra használt gépjárművökön is működtethető a szolgálat időtartama alatt indokolt esetben. Minden készülékhez külön-külön indítási naplót kell vezetni.
A készülék elhelyezése és működtetése során be kell tartani a megkülönböztető és figyelmeztető jelzést adó készülékek felszerelésének és használatának szabályairól szóló 12/2007. (III. 13.) IRM rendelet 9. és 12. §-ainak előírásait.
105. A polgárőr egyesület üzemeltetésében lévő gépjárművel történő közterületi szolgálat ellátása során a polgárőr köteles menetlevelet az OPSZ Gépjármű Üzemeltetési Szabályzat előírásai szerint vezetni.
A menetlevélből egyértelműen megállapítható kell legyen a polgárőri szolgálat útvonala (körzete), a szolgálat kezdő és befejező időpontja, valamint a figyelmeztető jelzést adó készülék működtetésének oka, helyszíne és időtartama.
A menetlevél vezetését helyettesítheti a gépjárműbe beszerelt GPS nyomkövető készülék által rögzített pontos útvonal- és időtartam szerinti nyomtatott formája.
Ebben az esetben is kötelező a menetlevél egyszerű vezetése, amelyhez a GPS dokumentumnak az egyesület vezetője által hitelesített példányát csatolni szükséges.
106. A polgárőrségi gépjárműveken tilos elhelyezni:
- mobil vagy rögzített megkülönböztető jelzést adó készüléket (villogó kék fényt vagy kék-piros fényt és szirénát);
- villogó piros fényjelzést.
107. Kivételt képeznek a 106. pontban meghatározottak alól azok a gépjárművek, amelyek eredetileg is rendelkeznek megkülönböztető jelzés, illetve egyéb jelzés használatára szóló engedéllyel. Ilyenek lehetnek pl. az önkéntes tűzoltó, a vérszállító, a speciális hegyi-, katasztrófavédelmi mentő, stb. járművek.

Képrögzítés közterületen, nyilvános helyen

Térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszerek működtetésében való polgárőri közreműködés

108. A bűnmegelőzés érdekében a polgárőr szolgálatban alkalmazott képrögzítés során be kell tartani az erre vonatkozó adatvédelmi szabályokat.
109. A képrögzítő berendezések (fényképezőgép, videokamera) használata során a polgárőrnek be kell tartania a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat, az érintett személyiségi jogait.
110. A bűnmegelőzés érdekében történő képrögzítés alkalmazásának, valamint a térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszerek működtetésében a polgárőri közreműködés szabályait a 6. sz. függelék tartalmazza.

Személy- és tárgyleírás készítése

111. A személyleírás az emberre jellemző külső megjelenési jegyek rögzítése annak érdekében, hogy a későbbi azonosítás biztosítható legyen.
112. A személyleírás készítése során a polgárőr a következő jellemzőket rögzítse:
- neme (férfi/nő), származása (európai, afrikai, arab stb.);
- kora, magassága, testsúlya, testalkata;
- bőrszíne (fehér, kreol, fekete stb.);
- haja (szín, sűrűség, hullámos, sima, jellegzetes frizura stb.);
- szeme (szín, méret, jelleg);
- orra (nagy, kicsi, pisze, széles stb.);

- füle (fejhez simuló, elálló, kicsi, nagy);
- álla (szögletes, kerek, kiugró stb.);
- arc jellegzetessége (markáns, ráncos, csontos, forradásos, anyajegy van stb.);
- bajusza, szakálla (színe, formája stb.);
- testtartása (egyenes, hajlott, görbe stb.);
- mozgása (rendezett, sánta, bizonytalan, csoszogó, darabos stb.);
- testrészek jellegzetességei (kéz-, lábcsonkolás, sérülés, forradás, tetoválás, anyajegy stb.);
- beszédmódja (akcentus, beszédhiba, hanghordozás stb.);
- megszólítása (hogyan szólították társai, neve, gúnyneve);
- viselkedése (nyugodt, határozott, ideges, agresszív, türelmetlen stb.);
- egyéb szokások (jobb vagy balkezes, tartás, kényszeredett mozgások, krákogás, pislogás, dohányzás stb.);
- a ruházatnak és a nála lévő tárgyaknak a pontos leírása (színe, minősége, stílusa, jellegzetessége);
- milyen tárgyakat, eszközöket tartott magánál (táska, hátizsák, csomag, fegyver, szerszám, álarc stb.).

Az adatvédelem és titoktartás

113. A polgárőrök adatvédelmi és titoktartási kötelezettségei:

- a) a polgárőrök illetéktelen személynek és szervnek nem adhatnak tájékoztatást olyan tényekről, amelyek a szolgálati tevékenység során jutottak tudomásukra, és kiszolgáltatásuk az állam, az együttműködő szerv, a polgárőrség vagy az állampolgár számára hátrányos, illetve jogellenesen előnyös következményekkel járna;
- b) a polgárőr kötelezettsége, hogy a szolgálatok helyzetéről, a feladatok végrehajtásáról, zavarairól, beavatkozást igénylő eseményekről tájékoztatást adjon a szervezet szerinti közvetlen felügyeletet, irányítást gyakorló vezető részére;
- c) magasabb szintű vagy az együttműködő hatóság vezetőjének megkeresésére a polgárőrök kötelesek a tevékenységi körükbe tartozó feladatokról a tájékoztatást megadni, majd erről a szervezeti felépítés szerinti közvetlen vezetőnek soron kívül beszámolni;
- d) figyelemmel az OPSZ Adatvédelmi és Adatbiztonsági Szabályzatára a polgárőr köteles betartani az adatvédelemmel, adatkezeléssel, adat-továbbítással kapcsolatos rendelkezéseket.

VI. Fejezet

A polgárőr szolgálat tervezése, szervezése, nyilvántartása, beszámoló készítése

A polgárőr tevékenység tervezése

114. A polgárőr egyesületek a területükön végzendő polgárőr tevékenységet, annak területei szerint éves munkatervben rögzítik. A munkaterv tartalmazza a polgárőr mozgalom célkitűzéseinek megvalósítása érdekében végrehajtandó feladatokat, azok felelőseit, a határidőket, valamint a rendezvények tervét.
A munkaterv egy példányát legkésőbb a tárgyév megelőző hónap 15-ig tájékoztatás érdekében a területi szövetség részére küldjék meg.

A polgárőr szolgálat tervezése

115. A polgárőrök szolgálatát név szerint, a feladatok, a hely és az időpontok feltüntetésével hetente, kéthetente vagy havonta előre kell tervezni, és az egyesület szolgálatáért felelős megbízottjának kell hitelesítenie.
A szolgálat-tervezet ugyanakkor folyamatosan vezethető, a szükségnek és az igényeknek megfelelően bármikor kiegészíthető vagy módosítható úgy, hogy abban a tervezett szolgálat minden esetben előre rögzítésre kerüljön.
A szolgálatokat lehetőség szerint a helyi Körzeti Megbízottal egyeztetve tervezzék meg.

A végrehajtott polgárőr szolgálat nyilvántartása

116. A végrehajtott polgárőr szolgálatot a név, hely, idő, feladat, eredmények feltüntetésével külön nyilván kell tartani. A nyilvántartó könyvet (lapot) az egyesület az ügykezelési rendje szerint, az utolsó bejegyzés időpontjától számított 5 évig őrizze meg.

Beszámoló készítése az elvégzett munkáról

117. A polgárőr egyesület az elvégzett munkájáról – a területi szövetség, illetve az Országos Polgárőr Szövetség által kért adatközlésen felül – évente beszámolót készít, amelyben tájékoztatást ad
- taglétszámának alakulásáról,
 - tevékenységi területei szerint a teljesített polgárőr szolgálatról (önállóan, más szerv tagjaival hány esetben, hány fővel, milyen szolgálatot láttak el és milyen eredményeket értek el),
 - a bűnmegelőzési, tájékoztató propagandamunkáról,
 - a rendezvényekről és
 - a gazdálkodásról.
- Az éves beszámolót a területileg illetékes önkormányzat, a helyi rendőri szerv és a területi szövetség részére meg kell küldeni.

VII. Fejezet

Az ifjú polgárőr feladatellátásának szabályai

118. A Pötv. 9/A. § szerint kell eljárni az ifjú polgárőrökkel kapcsolatos feladatok ellátása során. Ennek alapján az ifjú polgárőr – a polgárőrnek a Pötv.-ben meghatározott feladatai ellátását segítő – közreműködhet a polgárőr egyesület meghatározott kiegészítő feladatának ellátásában, így:
- a polgárőr feladatkörét érintően az állampolgárok tájékoztatásában,
 - a polgárőr tevékenységgel kapcsolatos jegyzőkönyvek és más iratok előkészítésében,
 - a katasztrófákra való felkészülésben, a katasztrófák elleni védekezésben és helyreállításban, valamint a polgári védelmi szervezetek tevékenységében,
 - dolog ideiglenes elvétele esetén az elvett dolog őrzésében és szállításában,
 - a baleset-megelőzési, az áldozatvédelmi, a közlekedésbiztonsági, állat-, környezet- és természetvédelmi tevékenység támogatásában, a lakosság és az önkormányzatok közötti kapcsolat erősítésében,
 - az otthonában élő fogyatékos személy védelmében, a polgárok és javaik védelmében, az állami és önkormányzati vagyon megóvásában,
 - a polgárőr egyesület feladataival összefüggő oktatási, kulturális, ismeretterjesztő tevékenységben
119. Az ifjú polgárőr feladatait kizárólag polgárőrrel együtt, ifjú polgárőr igazolvány birtokában láthatja el. Az ifjú polgárőrt feladatvégzése során megillesheti a közfeladatot ellátó személy támogatójára vonatkozó különös büntetőjogi védelem.
120. Az ifjú polgárőrre vonatkozóan az OPSZ Alapszabály 34. pontja rendelkezéseit is alkalmazni kell.

VIII. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

121. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzatának használata során az egyes nem részletezett kérdésekben a Polgári Törvénykönyv, illetve az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról, továbbá a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló

törvények és a Büntető Törvénykönyvről, a büntetőeljárásról szóló törvények egyes rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

122. Az Országos Polgárőr Szövetség Szolgálati Szabályzata előírásainak gondatlan, vagy szándékos figyelmen kívül hagyása, be nem tartása szolgálati szabályszegésnek minősül, mely esetben a Pötv. 25. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott intézkedések alkalmazhatók.

Az eljárás rendjét az Országos Polgárőr Szövetség Etikai Szabályzata határozza meg.

Dr. Túrós András
OPSZ elnöke

1. számú Függelék

Lovas polgárőr szolgálat szabályai

A lovas polgárőr az a személy, aki a polgárőrökre vonatkozó követelményeknek eleget tesz és a szolgálatot lóháton vagy lovas fogattal látja el. A lovas polgárőrökre a polgárőrök számára általánosan előírt szabályokon túlmenően, az alábbi speciális szabályok is vonatkoznak.

1. A lovas polgárőrök és lovak képzése:

A polgárőr lovasok és lovak képzését az Országos Polgárőr Szövetség Lovas Tagozata tervezi, szervezi és igazolja a lovas polgárőrök és lovaik képzettségét.

A képzési kötelezettség alól mentességet élvez az a polgárőr, aki az OPSZ Lovas Tagozata által az adott fokozatnak elfogadott lovas (szak)képzettséggel rendelkezik, és erről az OPSZ Lovas Tagozata igazolást állít ki részére.

Az OPSZ Lovas Tagozata a polgárőr lovasok és lovak képzését az általa felkért, elismert sporteredménnyel vagy ló-kiképzési múlttal rendelkező lovas szakemberek (*polgárőr lovas szakmai csoport*) bevonásával, a mindenkori lovas rendőr szolgálat iránymutatásait szem előtt tartva hajtja végre.

A lovas polgárőr képzettségének fokozatai:

- 1.1. Portyaszolgálat:** feljogosítja a polgárőr lovast külterületen, zöld-, és üdülő-övezetekben történő lovas járőr szolgálatra, külterületen csapaterős lovas tevékenységben való részvételre (így különösen kutatás, területzárás, üldözés). Portyaszolgálatos polgárőr szolgálatot csak portyavezetővel, lovas járőrvezetővel vagy rendőr lovassal adhat – a ló belterületi istállózása esetén a lakott területről történő kihaladás és az oda történő visszatérés útvonalától eltekintve – kizárólag külterületen. Portyaszolgálat rendezvényekre nem tervezhető és nem látható el!

Lovas portyaszolgálat képzési formája és követelménye: lovas polgárőr portyaszolgálatot az OPSZ Lovas Tagozata által elektronikusan rendelkezésre bocsátott *polgárőr lovas szakmai alapismereti jegyzetben foglalt tananyagból* eredményes tesztlapot írt polgárőr adhat, aki megfelelő tereplovas tapasztalattal rendelkezik.

Portyavezető: az adott tagszervezeti polgárőr egyesület elnöke – a polgárőrségben eltöltött idő és gyakorlat alapján – jelöli ki. A portyavezető szervezi és felügyeli a portyaszolgálati járőrtevékenységet, jogosult az újonnan belépő lovasnak és lovának a portyaszolgálatra alkalmassá tevő gyakorlati tudásszintjét ellenőrizni és véleményezni,

így állást foglalni abban, hogy a belépni kívánó személy megfelelő elméleti illetve gyakorlati jártassággal rendelkezik-e a lóval való feladatellátásra.

- 1.2. Lovas járőrvezető szolgálat I.:** feljogosítja a lovas polgárőrt belterületi és városi forgalomban történő lovas járőrszolgálatra, rendezvénybiztosításokon való lovas szolgálatra és arra, hogy szervezze és felügyelje a portyaszolgálati járőrtevékenységet.

A lovas járőrvezető szolgálat I. képzési formája és követelménye: A lovas Tagozat által szervezett elméleti oktatáson és ott eredményes szintfelmérő teljesítése, valamint az alapfokú feladatgyűjteményből összeállított pálya

- a) a Lovas Tagozat által elfogadott rendezvényen 50% feletti, vagy
- b) – otthoni körülmények között – a Lovas Tagozat által felkért értékelő személy jelenlétében, illetve azonosítható módon mozgóképfelvételre történt rögzítéssel igazoltan – 70 % feletti eredménnyel értékelt teljesítése.

- 1.3. Lovas járőrvezetői szolgálat II.:** feljogosítja a lovas polgárőrt – a járőrvezető I. szint feladatain túlmenően – nagyvárosi forgalomban történő lovas járőrszolgálatra, országos és más kiemelt lovas rendezvények biztosítására, illetve – meghívása esetén – kiemelt kiképzéseken, reprezentatív céllal versenyeken és bemutatókon – az Országos Polgárőr Szövetség képviselőjében – való részvételre.

A lovas járőrvezető szolgálat II. képzési formája és követelménye: részvétel a Lovas Tagozat által szervezett elméleti és gyakorlati továbbképzésen és ott eredményes elméleti szintfelmérő teljesítése, valamint a középfokú feladatgyűjteményből összeállított pálya

- a) a Lovas Tagozat által elfogadott rendezvényen 70% feletti, vagy
- b) otthoni körülmények között – az OPSZ Lovas Tagozata által felkért értékelő személy jelenlétében – 75 % feletti eredménnyel értékelt teljesítése.

- 1.4. Speciális polgárőr lovas csoport:** a járőrvezető II. szintű lovasokból álló olyan meghívásos alapon működő csoport, amelynek tagjai az OPSZ Lovas Tagozata által meghatározott egyes célfeladatok ellátása érdekében felkészítő minősítő kurzust eredményesen elvégzik és 3 évente ilyen jellegű továbbképzéseken a tudásszint megtartása, illetve további fejlesztése érdekében részt vesznek. A tagok egyúttal írásban vállalják, hogy az Országos Polgárőr Szövetséget reprezentatívan képviselik hazai és nemzetközi lovas rendezvényeken, a polgárőr lovas szolgálat fejlesztésében, szervezésében aktívan részt vállalnak.

2. A kiképzettségnek megfelelően a szolgálatban részt vevő ló lehet:

- 2.1. Portyaszolgálatos ló:** az a legalább a 3. életévét betöltött, a lófélék egyedeinek azonosításáról szóló jogszabály szerint azonosított és lóútlevéllal rendelkező ló, amely megfelel a vonatkozó állategészségügyi szabályoknak, irányíthatóan és engedelmesen dolgozik lovasa alatt mindhárom alap jármódban (lépés, ügetés, vágta) csekély forgalomban való közlekedés során is anélkül, hogy társait és a környezetében lévőket veszélyeztetné.
- 2.2. Járórló I.:** az a legalább 4. életévét betöltött ló, amely alkalmas alapszintű lovardai feladatok végrehajtására, városi forgalomban való részvételre, rendezvénybiztosítási feladatok végrehajtására, és az alapfokú feladatgyűjteményből összeállított pályát
- a) a Lovas Tagozat által elfogadott rendezvényen 50% feletti,
 - b) vagy otthoni körülmények között 70 % feletti eredménnyel teljesítette.
- 2.3. Járórló II.:** az a legalább 8. életévét betöltött ló, amelynek képzettsége megfelel a járórló I. szintnek, azon túlmenően alkalmas közepes szintű lovardai feladatok végrehajtására, nagyvárosi forgalomban történő lovas járőrszolgálatra és a középfokú feladatgyűjteményből összeállított pályát
- a) a Lovas Tagozat által elfogadott rendezvényen 70% feletti,
 - b) vagy otthoni körülmények között – a Lovas Tagozat által felkért értékelő személy jelenlétében – 75 % feletti

eredménnyel teljesítette.

- 2.4. Speciális polgárőr képzettségű ló:** az a ló, amelynek kiképzettsége megfelel a járórló II. szintnek, és alkalmas felső szintű lovardai feladatok végrehajtására, csapaterős lovas tevékenység és speciális célfeladatok ellátására. A polgárőr lovas szolgálatokban részt vevő hátslovakat az előző pontban foglalt kategóriáknak megfelelően az Országos Polgárőr Szövetség Lovas Tagozata minősíti. A különböző képzettségi szinteket megkívánó szolgálati feladatok (portya szolgálat, városi / nagyvárosi járőrszolgálat, rendezvénybiztosítás, speciális feladat) végrehajtására csak olyan ló állítható be szolgálatra, amelyik rendelkezik a megfelelő minősítéssel.

3. A polgárőr lovas szolgálat ellátásának általános szabályai:

- 3.1.** Lovas polgárőr járőrszolgálatot csak egészséges, fizikailag és mentálisan arra alkalmas lóval lehet ellátni. Az útvonal tervezésénél, a jármódok és egyéb feladatok megválasztásánál mindenkor tekintettel kell lenni a lovak teljesítőképességére.
- 3.2.** A lovak minden esetben legyenek ápoltak, a szerszámzat pedig tiszta. A lovas és ló felszerelése egyértelműen tükrözze, hogy a páros lovas polgárőr szolgálatot lát el, a „POLGÁRŐRSÉG” felirat mind a lovas ruházatán, mind a ló felszerelésén kerüljön jól láthatóan feltüntetésre. A lovas vállainak – évszaktól függetlenül – a szolgálat közben ruhával fedettnek kell lennie. Városi forgalomban történő lovas járőrszolgálat, rendezvénybiztosítások, jelzőőri és forgalomirányítási feladatot végző szolgálatok megerősítése alkalmával biztonsági kobak viselése kötelező.
- 3.3.** A járőrözés során a polgárőr a lovával a személy- és vagyonszolgálatot nem veszélyeztetheti, másokat közlekedésükben indokolatlanul nem zavarhat, nem akadályozhat, csak olyan feladatokat vállalhat a járőrszolgálat során lovával, amelyet magabiztosan és biztonságosan végre is tud hajtani.
- 3.4.** A lovas portyaszolgálatot – lehetőleg – legalább két fő lássa el, amely bűncselekmények vagy szabálysértések észlelésekor a szükséges intézkedések megtételét, illetve az esetleges balesetek hatékony elhárítását és a segítségnyújtást könnyíti. Amennyiben a páros szolgálat megszervezése akadályba ütközik, egyedül csak portyavezető, vagy lovas járőrvezetői minősítéssel rendelkező polgárőr adhat lovas szolgálatot, kivéve, ha a lovas szolgálatadásra más szolgálatokkal közösen összehangolva kerül sor. Belterületen, városi forgalomban, illetve rendezvények biztosítása alkalmával minimum két lovas polgárőr lássa el a szolgálatot. Járőr csoportok is kialakíthatóak (4-6 lovas). Ilyenkor a lovasok kettesével, egymás mögött haladnak, a járőr csoport vezetője az első sor jobb oldali lovasa.
- 3.5.** A járőr összetételét lehetőleg úgy kell kialakítani, hogy tapasztalatlan lovas tapasztalt lóval lássa el a szolgálatot, míg fiatal, tapasztalatlan ló tapasztalt lovassal a forgalomhoz, illetve az adott feladat sajátosságaihoz szoktatott lovakhoz csatlakozzon.
- 3.6.** A lovaglás során tekintettel kell lenni a lovasok és lovaik képességeire, a lovak idomítottsági szintjére. Ennek megfelelően kell meghatározni a lovaglás módját, a jármódváltásokat előre egyeztetni kell.
- 3.7.** A természetvédelmi oltalom alatt álló területeken csak a kijelölt útvonalakon szabad lovagolni. Művelt mezőgazdasági területeken nem szabad lovakat jártatni, a földutakat kímélve kell közlekedni.
- 3.8.** A lovas tartson magánál olyan felszerelést, aminek segítségével a lovát biztonságosan ki tudja kötni.
- 3.9.** A lovas járőrszolgálat esetén a polgárőrökre vonatkozó általános adminisztratív követelmények azzal érvényesek, hogy menetlevél helyett a rendszeresített eseménylapot kell kitölteni közvetlenül a szolgálat befejezését követően.

- 3.10.** A lovas polgárőrök céljai közé tartozzon a jó kapcsolat kialakítása – különösen a külterületi, ún. tanyás részen élő – lakossággal.
- 3.11.** Lóháton tilos jelzőőri és forgalomirányítási feladatot ellátni, kivéve lovas rendezvények és lovas vonulások biztosítása esetén a kereszteződéseken történő folyamatos áthaladások érdekében alkalmazott forgalom leállítást. Ezen túlmenően jelzőőri és forgalomirányítási feladatot végző szolgálatot kizárólag az utak zárásának megerősítése céljából segíthet járőrvezetői minősítéssel rendelkező lovas polgárőr legalább járőrló I. kategóriás besorolású lóval. Baleseti vagy katasztrófa helyzet közelében ilyen jellegű tevékenységet csak II. szintű járőrvezető lovas II. szintű járőr lóval láthat el.
- 3.12.** Rossz látási viszonyoknál, avagy éjszakai járőrszolgálatok alkalmával a lovakat olyan fényvisszaverő eszközökkel kell ellátni, amelyek a lovat az esetleges elszabadulása után is láthatóvá teszik (fényvisszaverő csíkok a lábakon, nyeregalátéten, stb).
- 3.13.** A balesetek elkerülése végett az éjszakai lovas szolgálatadásokról célszerű tájékoztatni a helyi vadásztársaságot és lehetőleg kerülni kell az ún. vadföldek, szőrök környékét.
- 3.14.** Ha a ló a járőrözés során elszabadult, az esetleges közlekedési balesetek megelőzése érdekében haladéktalanul értesíteni kell a rendőrséget, hogy a szükséges forgalomirányítási intézkedéseket megtehesse.
- 3.15.** „Lóháton, fogaton tilos dohányozni!”

2. számú Függelék

A kutyával megerősített polgárőr szolgálat szabályai

Bűnmegelőzési célú kutyás polgárőr (a továbbiakban: kutyás polgárőr) az a személy, aki a polgárőrökre vonatkozó követelményeknek eleget tesz, és a szolgálatot kutyával bűnmegelőzési célból megerősítve látja el.

A kutyás polgárőrökre a polgárőrök számára általánosan előírt szabályokon túl, az alábbi speciális szabályok is vonatkoznak.

1. A kutyás polgárőrök és a polgárőr szolgálatot megerősítő kutyák képzése:
- 1.1. Kutyás polgárőr szolgálat ellátásához a polgárőrnek és a feladatra igénybe venni kívánt kutyának előzetesen a Rendőrségi Oktatási Kiképző Központ (a továbbiakban: ROKK) által kidolgozott felkészítésen kell részt vennie, és sikeres vizsgát kell tennie.
- 1.2. A kutyás polgárőrök és a polgárőr szolgálatot megerősítő kutyák képzését az OPSZ környezetvédelmi alelnökének koordinálásával az OPSZ Oktatási Bizottsága tervezi, melynek alapján az OPSZ felkéri a ROKK-ot a képzés és vizsgáztatás megszervezésére.
- 1.3. A képzési kötelezettség alól mentességet élvez az a polgárőr, aki a személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény 27. § (5) bekezdésében foglalt (szak)képesítéssel, és a ROKK, a NAV, vagy a BV által kibocsátott vizsgával rendelkező kutyával látja el a szolgálatot. Az erre irányuló mentességi kérelemről az OPSZ Oktatási Bizottsága véleményt kér a ROKK-tól.
- 1.4. Polgárőr kutyás szolgálatba a Rendőrség szolgálati kutyái nem oszthatóak be.
2. A kutyával megerősített polgárőr szolgálat ellátásának általános szabályai:
- 2.1. Kutyás polgárőr szolgálatot egy járőrpár egy kutyával láthat el.
- 2.2. Közterületen bűnmegelőzési tevékenység céljából kutyával megerősített polgárőr járőrszolgálatot csak egészséges, fizikailag és mentálisan arra alkalmas, az 1.1. pontban meghatározott képzésről és vizsgáról igazolással rendelkező, kötelezően szájkosárral és pórázon vezetett (hámmal felszerelt) kutyával lehet ellátni.
- 2.3. A polgárőr járőrözése során a kutyát szabadon nem engedheti, a szájkosarat nem veheti le róla.

- 2.4. A közterületi szolgálatra beosztott, kutyával megerősített polgárőr járőrpár tevékenysége kizárólag bűnmegelőzési feladat ellátására az együttműködő rendőri szerv vagy a mentők, illetve a katasztrófavédelem értesítésére, valamint a rendőrség felkérése alapján az eltűnt személyek felkutatásában történő közreműködésre terjed ki.
- 2.5. Az észlelt, jogellenes cselekmény(ek) megszakítását, az elkövető(k) visszatartását a járőrpár azon tagja hajthatja végre, amelyik nem kutyával lát el szolgálatot, míg társa a kutyával biztosítja a feladat végrehajtását.
- 2.6. A polgárőr kutyával megerősített szolgálat ellátása során a kutyát nyilvános helyre kizárólag a 2.4. pontban meghatározott feladata ellátása céljából viheti be.
- 2.7. A kutyának minden esetben ápoltnak, a felszerelésének biztonságosnak és tisztának kell lennie. A nyakörvön vagy felszerelésen a „POLGÁRŐRSÉG” feliratot jól láthatóan fel kell tüntetni.
- 2.8. A járőrözés során a polgárőr a kutyával a személy- és vagyónbiztonságot nem veszélyeztetheti, jelzőőri, forgalomirányítói, rendezvény-biztosítási tevékenységet, lovas polgárőr szolgálatot nem végezhet.
- 2.9. A kutyás szolgálat ellátása során a kutyával kapcsolatban bekövetkezett rendkívüli eseményt (pl.: személyben/állatban okozott testi sérülés, dologban okozott kár, a kutya esetleges elszabadulása) azonnal be kell jelenteni a Rendőrségre.
- 2.10. A kutyavezető kutyás szolgálat ellátása során nem dohányozhat!
- 2.11. A kutyával megerősített polgárőr szolgálat esetén a polgárőrökre vonatkozó általános adminisztratív követelmények azzal érvényesek, hogy rendszeresített eseménylepet kell kitölteni közvetlenül a szolgálat befejezését követően.

3. számú Függelék

A polgárőrök katasztrófavédelmi feladatai

A felkészülési időszakban:

- 1) Az Országos Polgárőr Szövetség Katasztrófavédelmi Bizottságának elnöke**
 - a) biztosítja a folyamatos telefonos ügyeletet
 - b) az ügyeleti beosztást havi bontásban elkészíti, és minden hónap 10-éig megküldi a Belügyminiszter, az Országos Rendőr-főkapitányság, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a Megyei Polgárőr Szövetségek részére
 - c) egységes országos adatbázist hoz létre és működtet a tagszervezetek erőinek és eszközeinek nyilvántartása, valamint az azonnal riasztható erők és eszközök nyilvántartásának érdekében.
- 2) A Megyei Polgárőr Szövetség Katasztrófavédelmi Bizottságának elnöke**
 - a) lehetőségei figyelembe vételével állandó 24 órás ügyeleti szolgálatot működtet,
 - b) az ügyelet elérhetőségeiről tájékoztatást küld a Megyei Rendőr-főkapitányság, a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság részére, az Országos Polgárőr Szövetségnek,
 - c) a taggyesületek által küldött adatokat feltölti az országos adatbázisba, változás esetén azonnal elvégzi a szükséges módosításokat.
- 3) A helyi Polgárőr Egyesületek elnökei**
 - a) tájékoztatják a megyei ügyeletet a taglétszámukról, valamint a rendelkezésükre álló felszerelésekről,
 - b) évente tájékoztatják a megyei szövetséget az azonnal mozgósítható tagjaikról és elérhetőségeikről, valamint az azonnal bevethető eszközeikről,
 - c) várható katasztrófa esetén felméri a tagságában az önként jelentkezőket és a felajánlott eszközöket, és erről tájékoztatják a megyei szövetséget
 - d) elkészítik a mozgósítási listát a mentéshez tervezhető polgárőrök név- és telefonjegyzékével, illetve összeállítják a telefonnal nem rendelkezők mozgósítása érdekében a riadólánchoz szükséges tervet.

Katasztrófák bekövetkezése esetén:

1. Helyi szintű segítségnyújtás esetén a helyi polgárőr egyesület elnöke:

- lehetőségei szerint létrehozza az ideiglenes, helyi ügyeleti szolgálatot, és a település polgármesterével, valamint a rendőrkapitányság, a Katasztrófavédelmi szerv vagy a helyi védelmi bizottság vezetőjével együttműködve irányítja és koordinálja a helyi feladatokat,
- az azonnal mozgósítható tagjait értesíti, és a helyszínre küldi,
- a rendelkezésre álló eszközöket a helyszínre szállíttatja,
- felveszi a kapcsolatot a helyszínen jelenlévő katasztrófa elhárításban, mentésben együttműködő hivatásos erők vezetőjével és közösen felosszák a feladatokat, megszervezik a helyszíni mentést,
- szükség esetén segítséget kér más egyesületektől,
- szükség szerint megyei, illetve regionális segítséget kér,
- az eseményekről beszámolót készít, és megküldi a Megyei és az Országos Polgárőr Szövetségnek
- a helyi sajátosságok figyelembe vételével egyeztetve, az együttműködő társszervezetekkel megszervezi a helyszínen dolgozók váltását, gondoskodik pihentetésükről, valamint étellemezésükről és az eszközök pótlásáról.

2. Megyei szintű segítségnyújtás esetén a megyei polgárőr szövetség elnöke:

- létrehozza az ideiglenes megyei ügyeleti szolgálatot, és irányítja, koordinálja a helyi feladatokat,
- az azonnal mozgósítható tagjait értesíti, helyszínre küldi,
- a rendelkezésre álló eszközöket a helyszínre szállíttatja,
- felveszi a kapcsolatot a helyszínen jelenlévő katasztrófa elhárításban, mentésben együttműködő hivatásos erők vezetőjével és közösen felosszák a feladatokat, megszervezik a helyszíni mentést,
- szükség esetén segítséget kér más polgárőr szövetségektől,
- szükség szerint regionális segítséget kér,
- az eseményekről beszámolót készít és megküldi az Országos Polgárőr Szövetségnek
- a helyi sajátosságok figyelembe vételével egyeztetve az együttműködő társszervezetekkel megszervezi a helyszínen dolgozók váltását, gondoskodik pihentetésükről, valamint étellemezésükről és az eszközök pótlásáról

3. Országos szintű segítségnyújtás esetén az Országos Polgárőr Szövetség elnöke

- kijelöli a feladat végrehajtására és irányítására a legjobban érintett megye polgárőr szövetségének elnökét vagy az országos polgárőr szövetség katasztrófavédelmi alelnökét.
- a kijelölt vezető, irányítja és koordinálja a feladatokat a 2. pont szerint,
- az Országos Polgárőr Szövetség elnöke folyamatosan tájékoztatja a belügyminisztert a beérkezett beszámolók összesítése alapján.

Motoros polgárőr szolgálat szabályai
(átdolgozás alatt áll)

4. számú Függelék

ÚTMUTATÓ

az illegális migráns személy(ek) észlelése esetén követendő polgárőri feladatokhoz

1. Magyarország államhatárát engedély nélkül vagy meg nem engedett módon átlépő, vagy ezt megkísérlő személyek a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 204. § alapján tiltott határátlépés, útiokmánnyal kapcsolatos szabálysértést, illetve ehhez kapcsolódó járulékos bűncselekmény(ek)e)t követnek el.

Bűncselekménynek minősül:

- **A határzár tiltott átlépése¹**: Aki Magyarországnak az államhatár rendje védelmét biztosító létesítmény által védett területére a létesítményen keresztül jogosulatlanul belép.
- **Határzár megrongálása²**: Aki az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítményt, illetve eszközt megsemmisíti vagy megrongálja.
- **Határzárral kapcsolatos építési munka akadályozása³**: Aki az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmény építésével vagy karbantartásával kapcsolatos munkavégzést akadályozza.
- **Embercsempészés⁴**: Aki államhatárnak más által a jogszabályi rendelkezések megszegésével történő átlépéséhez segítséget nyújt.
- **Jogellenes tartózkodás elősegítése⁵**: Aki az Európai Unió tagállamának, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgárával azonos jogállású állampolgár államának területén történő jogellenes tartózkodáshoz vagyoni haszonszerzés végett segítséget nyújt olyan személy részére, aki ezen államok egyikének sem állampolgára. Aki vagyoni haszonszerzés végett külföldi személy magyarországi jogellenes tartózkodásához nyújt segítséget.

¹ Btk. 352/A. §

² Btk. 352/B. §

³ Btk. 352/C. §

⁴ Btk. 353. §

⁵ Btk. 354. §

2. Az elmúlt időszakban leggyakrabban koszovói, afgán és szír állampolgárok kerültek elfogásra, akik egyáltalán nem beszélnek magyarul, valamint csekély számban beszélnek más európai uniós nyelven.
 - A koszovói illegális migránsokat a külső jegyeik és a ruházatuk alapján nehezebben lehet felismerni, mivel európai kinézetűek, ruházatuk rendezett és kulturált.
 - Az afgán és szír állampolgárokra jellemző az elhasznált, megviselt ruházat, külső ismertető jegyeik alapján jobban felismerhetőek.
3. Valamennyi állampolgársági kategóriára jellemző, hogy kimerülten, fáradtan és éhesen érkeznek.
4. Rendőrszakmai szempontból a közös (rendőr-polgárőr) járőrszolgálat ellátására kell törekedni, ezen esetekben a polgárőrök a rendőr(ök) által meghatározottak szerint járjanak el és a rendőr(ök) tevékenységét, intézkedését segítsék.
5. Amennyiben nincs lehetőség közös szolgálat ellátására, úgy a migrációval érintett területeken két vagy több polgárőr együtt lásson el szolgálatot. Ennek során jelentkezzenek be a határrendészeti kirendeltségek ügyeleteire, majd az onnan kapott információk alapján lássák el szolgálatukat.
6. Rendőrség és a Polgárőrség együttműködése az illegális migrációval érintett határszakaszokon a polgárőrök részéről elsősorban a figyelőszolgálatra koncentrálódjon, tekintettel az illegális migráns személy(ek) magatartásában rejlő veszélyekre és létszámuk nagyságára, visszatartásuk kiemelt kockázatot rejt magában.
7. A feltehetően illegális migráns személyek észlelése esetén haladéktalanul éljenek jelzéssel a rendőrség (határrendészeti kirendeltségek) ügyeletei, illetve – szükség esetén – a területileg illetékes körzeti megbízott felé. Jelzés adásakor az alábbi adatok megfigyelése segítheti a Rendőrség munkáját:
 - illegális migráns személyek hozzávetőleges létszáma, esetleges személyleírásuk, különleges ismertető jegyeik, mozgásuk iránya;
 - amennyiben gépjárművel közlekednek, az általuk használt jármű színe, típusa, forgalmi rendszáma;
 - az államhatár magyar oldalán észlelte-e személyek szállítására alkalmas járművet, ha igen annak színe, típusa, forgalmi rendszáma.
8. A bejelentést követően a kikerülő rendőri egység részére polgárőr igazolványával igazolja magát és a helyszínen tartózkodó rendőrök munkáját segítse.
9. A polgárőrök jogait és kötelezettségeit a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pötv.) tartalmazza.

A Pötv. 18. § (1) bekezdés alapján a polgárőr:

 - szabálysértés, bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt felszólíthatja cselekményének abbahagyására;
 - cselekményének folytatását megakadályozhatja;
 - **KIZÁRÓLAG** bűncselekmény, vagy tulajdon elleni szabálysértés (pl.: terménylopás, falopás, rongálás) elkövetése esetén tarthatja vissza a tetten ért személyt.

Az 1. pontban írt szabálysértés elkövetőjét tehát a polgárőr jogszerűen nem tarthatja vissza, viszont köteles a további szabálysértés elkövetését megelőzni. Ennek a kötelezettségének a fentiekben leírt módon végrehajtott értesítéssel tud eleget tenni.

„A polgárőr a hozzáfordulóknak szakszerűen, közérthetően felvilágosítást ad, továbbá tőle elvárható segítséget nyújt.

Az elérni kívánt célt egyértelműen kell megfogalmazni illetve az érintettek tudomására hozni (idegen nyelven megírt közlemények, ábrák, nemzetközileg értelmezhető mozdulatok segítségével). A kommunikáció során alkalmazott közleményekből a cselekmény jogsértő jellegének abbahagyására, illetve a helyszínen történő maradásra vonatkozó felhívásnak ki kell tűnnie.”
10. A visszatartott személy(eke)t haladéktalanul kötelesek átadni az eljárni jogosult hatóságnak, vagy e szervet értesíteni.

„A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki az ország területén jogellenesen tartózkodik.

A polgárőri szolgálat során körültekintően kell eljárni, meg kell előzni, hogy a polgárőrt megtámadják⁶, figyelmét a tevékenységétől elvonják. A polgárőr a tevékenység megkezdése előtt mérlegelje, hogy a körülmények alkalmasak-e visszatartás (feltartoztatás) végrehajtásához.

A feltartoztatás (visszatartás) az arányosság elvének betartásával alkalmazható úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az érintettek részére. A polgárőr nem alkalmazhat kényszerítő eszközöket, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot.

Nem minősül testi kényszernek, amikor a polgárőr - jogszerű szolgálatellátása során, a biztonsága érdekében - a felé kartávolságon belülre lépő, valamint a mozgásának folyamatoságát akadályozó személyt csupán nyújtott kezével, minimális erőfeszítéssel magától távol tartja.

A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személynek a hatóság megérkezéséig történő visszatartása, az eltávozás megakadályozása szükség esetén fizikai erő alkalmazásával, figyelemmel a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 127. § (3) bekezdésre, megfogással, lefogással is történhet. A fizikai erő alkalmazása nem fajulhat bántalmazássá, nem okozhat sérülést vagy dologi kárt.”

11. „A külső kommunikáció során a polgárőrök és egyesületi vezetők a kiemelt médiaérdeklődésre tekintettel, megkülönböztetett figyelmet fordítsanak az együttműködési megállapodásokban vállalt és az OPSZ Kommunikációs Szabályzatában meghatározott szabályok betartására:

- Országos sajtónak csak az OPSZ sajtófőnökével előzetesen egyeztetve nyilatkozhat a polgárőr.
- Amennyiben az előzetes egyeztetésre nincs lehetőség, úgy a nyilatkozatokról utólag tájékoztatni kell az OPSZ sajtófőnökét.
- Megyei és helyi sajtónak a megyei szövetség elnökével egyeztetve, nyilatkozhat a polgárőr.
- A rendőrséggel, rendészeti szervekkel kapcsolatos nyilatkozatokat kerülni kell, a közös szolgálat, közös tevékenység során keletkezett információkat csak az érintett rendőri és rendészeti szervezetekkel előzetesen egyeztetett formában és az engedélyükkel lehet nyilvánosságra hozni.”

⁶ Támadással közvetlenül fenyegető magatartás: az a fellépés, amikor a támadó helyzetéből, tevékenységének módjából és eszközéből a polgárőr alaposan következtet arra, hogy a támadás nyomban bekövetkezik.

6. számú Függelék

**A bűnmegelőzés érdekében történő képrögzítés alkalmazásának,
valamint a térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszerek felügyeletében résztvevő polgárőrök közreműködésnek
szabályai**

I. A bűnmegelőzés érdekében történő képrögzítés alkalmazásának szabályai:

- a) közterületen, nyilvános helyen bárki korlátozás nélkül fényképezhet;
- b) nem sért jogszabályt a tárgyról (pl.: elhagyott vagy közlekedő gépkocsi, hulladéklerakó, megrongált eszköz stb.), utcarészletről, az ott közlekedő tömegről, rendezvény közönségéről, annak mozgásáról, tevékenységéről készített felvétel;
- c) a „képmás-jellegű” felvételeket az érintettek hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozni nem szabad (pl.: nem mutathatók meg családtagoknak, barátoknak, nem közölhetők a médiában);
- d) a polgárőr által személyről készített képfelvételek az adott eseményhez kapcsolódóan csak az eljárásra jogosult hatóság részére, annak kifejezett kérésére adhatók át.

A képfelvétel bizonyítékként való felhasználása is nyilvánosságra hozásnak minősül, de ez már a hatóság jogköre.

A polgárőrök által készített azon felvételeket, amelyek felhasználásra nem kerülnek, az adatvédelmi szabályok figyelembe vételével a képrögzítő eszköz sajátosságainak megfelelő módon haladéktalanul meg kell semmisíteni, vagy törölni kell.

II. Az önkormányzat területén térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszerek működtetésében a polgárőri közreműködés szabályai

A térfigyelő-, és rendszámfelismerő rendszerek működtetéséhez a Pötv. 22. § rendelkezései szerint:

1. A POLGÁRŐRNEK azonosító számmal, tehát érvényes polgárőr igazolvánnyal kell rendelkeznie,
2. a feladat ellátására előzetes felkészítő oktatáson kell részt vennie.

3. A POLGÁRŐR feladat végzésében csak a polgárőr egyesület és az üzemeltető (önkormányzat, rendőrség, közterület-felügyelet) között megkötött együttműködési megállapodás alapján vehet részt,
4. kizárólag a kamera által továbbított képek megfigyelésében működhet közre,
5. a korábbi felvételeket nem nézheti vissza,
6. az észlelt, aktuális jogsértésekre, gyanús, rendkívüli esetekre (pl. segítségnyújtás, mentés stb.) köteles azonnal reagálni,
7. a rendszernek NEM lehet üzemeltetője.

III. A térfigyelő-, és rendszámfelismerő rendszerek üzemeltetői és a rájuk vonatkozó szabályok

A hatályos szabályozás szerint közterületi térfigyelő rendszert a rendőrség és a közterület-felügyelet, illetve az önkormányzat üzemeltethet.

Az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: információs törvény) 65-68. §-aiban foglaltak szerint mind a rendőrséget, mind az önkormányzatot mint adatkezelőket bejelentési kötelezettség is terheli, melynek értelmében a személyes adatokat kezelő adatkezelő köteles e tevékenysége megkezdése előtt a Hatóságnak nyilvántartásba vétel céljából köteles bejelenteni a törvényben meghatározottakat.

A térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszerek üzemeltetése során az információs törvény következő előírásait is figyelembe kell venni:

- 3. § 2. pontja szerint személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.

- A 3. § 10. pontja szerint adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése is.

Az információs törvény 5. §-a alapján személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény közérdeken alapuló célból elrendeli.

A fentiek alapján valakinek a képmása, illetve a róla készített felvétel személyes adatnak, ezek készítése, rögzítése, valamint tárolása pedig adatkezelésnek minősül.

IV. A közterületi térfigyelő-, és rendszámfelismerő rendszerek működtetése során irányadó adatvédelmi előírások és az adatvédelmet szolgáló eljárási szabályok:

1. A térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer által közvetített képek figyelemmel kíséréséről olyan módon kell gondoskodni, hogy az észlelt jogszabálysértések esetében szükséges rendőri intézkedések megfelelő időben kezdeményezhetők legyenek.
2. A térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszert működtető szerv vezetője köteles intézkedni a képek figyelését, felügyeletét, valamint megtekintését végző állomány (rendőr, közterület-felügyelő, polgárőr) feladatai ellátásához szükséges oktatásának megszervezésére, különös tekintettel az irányadó adatvédelmi és személyiségi jogi jogszabályokra.
A polgárőr feladatait, jogait és kötelezettségeit írásban kell rögzíteni.
3. A polgárőr a képfeltevő eszköz kezelése során ha szabálysértést, vagy bűncselekményt észlel, haladéktalanul köteles tájékoztatni a hatóságot.
4. A térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer központi kezelési helyiségébe csak az ott feladatot ellátó állomány, (rendőr, közterület-felügyelő, polgárőr) az ellenőrzésre jogosult személy, a rendszergazda, az adatkezelő szerv, valamint a felettes szerv belső adatvédelmi felelőse, az érintett rendőri szervnél a térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer működtetésének szabályait tartalmazó belső normában meghatározott személyek, valamint a NAIH munkatársai léphetnek be. Ezen személyeken kívül más a térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer központi kezelési helyiségébe csak a rendszert működtető szerv vezetőjének előzetes engedélyével léphet be, valamint tartózkodhat.
5. A térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer központi kezelési helyiségébe belépő, ott feladatot ellátó személyekről naplót kell vezetni. A naplóban rögzíteni kell a szolgálatot teljesítő személyek nevét – és amennyiben van – a

rendfokozatát, a szolgálati idő kezdő és befejező időpontját, valamint a szolgálati idő alatt bekövetkezett eseményeket.

A szolgálati naplót olyan módon kell vezetni, hogy egyértelműen megállapítható legyen a térfigyelő- és rendszámfelismerő rendszer központi kezelési helyiségébe belépő személyek köre, a felhasznált adathordozók nyilvántartási száma és a bekövetkezett eseményekre tekintettel kezdeményezett intézkedés.